

MAGYAR PÉNZÜGY

A PÉNZINTÉZETEK, RÉSZVÉNYTÁRSULATOK ÉS A NAGYIPAR KÖZLÖNYE.
POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁS- ÉS KÖZLEKEDÉSÜGYI SZAKLAP.

Előfizetési ár: Egy évre 24 kor. — félévre 12 kor. —
HITELES SORSOLÁSI ÉRTESÍTŐ MELLÉKLETTEL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
KORMOS ALFRÉD

Megjelenik minden csütörtökön.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, V., Sas-utca 13.

TARTALOM: A végrehajtási novella életbeléptetése. — Pénzintézeti tisztviselők nyugdíjügye és jogi helyzete. — Szövetkezeti igazgató uzsora-vétség vádjá alatt. — Pénz- és értékpapír-piacz. — A gabonatózsdéről. — Különfélek. — Közgyűlési határidők. — Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok cégjegyzése. — Szerkesztői üzenetek.

Előfizetési felhívás.

1908. július hó 1-ével új félév kezdőd-
vén, tisztelettel kérjük előfizetőinket az előfizetések
mielőbbi megújítására, hogy a lap szétküldésében
fennakadás ne legyen.

A „Magyar Pénzügy“ előfizetési ára:
egész évre 24 korona
félévre 12 »

Az előfizetések Budapestre, a «Magyar Pénzügy»
kiadóhivatalába (V., Sas-utca 13.) küldendők. Posta-
takarékpénztári számla-szám: 4335.

A végrehajtási novella életbeléptetése.

A végrehajtási novella még nem is vált törvénynyé,
életbeléptetése máris megdőbentően előreveti árnyékát. A
budapesti kis pénzügyintézetek és szövetkezetek a hivatalnok-
váltók, a vidéki pénzügyintézetek az ugynevezett törlesztéses
paraszt-váltók bonításának jelentékeny csökkenésétől félve,
*már most intézkedéseket léptetnek életbe e nemü követeléseik
biztosítása érdekében.* Két vidéki pénzügyintézettől kaptunk erre
vonatkozólag e hét folyamán értesítést. E levelek egyikéből
idézzük a következőket:

„Mint az összes vidéki intézeteknél, úgy nálunk is, a váltótárcza
75—80%-át ugynevezett paraszthitelü váltók képezik, amelyen elfogadó
és 2—3 kezes szerepelnek; ez az anyag, amint a múlt évi krízis is
bebizonyította, vidékünkön elég jó, a kötelezettek fizetőképeseek, azon-
ban, ha az új törvény életbelép, ezek nagy részét behajtani nem lehet.
Igazgatóságom egy része erre való tekintettel azt javasolta egy, a múlt
héten tartott igazgatósági ülésen, hogy ezek a kölcsönök már most,
egy-től-egyig mind mondassanak fel, illetve a váltókötelezettek kény-
szerítettessenek arra, hogy tartozásuk erejéig jelzálog-biztosítékot adja-

nak, vagyis jóval előbb meg akarja kezdeni a védekezést, mint az
új törvény életbelép, annál is inkább, mert ha a törvényt rövidesen
életbeléptetnék, már késő volna.“

Mindenekelőtt felhívjuk erre az értesítésre — melyhez a
masik lényegében egészen hasonló — a törvényhozás és az
igazságügyminiszter figyelmét. Még nem késő, maga a kép-
viselőház is léptethet még életbe a javaslat kiegészítéséül
olyan intézkedéseket, amelyek a fenyegetett váltóadósok
szörnyű helyzetén legalább is könnyítenek. Ez a rendelkezés
*a törvény végérvényes életbeléptetésének legalább 2 évre
való kitolásában* és annak kimondásában állana, hogy *az
átmeneti idő alatt, a törvény kihirdetése előtt keletkezett
pénzbeli tartozásokra*, melyek közé a pénzügyintézeti törlesztés-
es váltókölcsönök is tartoznak, *a végrehajtási novella nem
nyer alkalmazást*, illetve, hogy az átmeneti idő lejártáig az
e nemü követelések behajtása céljából alkalmazandó végre-
hajtási eljárás a most érvényben álló végrehajtási törvény
határozmányai szerint fogatosítandó. Ezzel el lehetne érni
azt, hogy a pénzügyintézeteknél törlesztéses váltókölcsönök által
érdekelt kiscgazdák az átmeneti idő alatt a szokásos törleszté-
sek teljesítése útján szabadulnának adósságaiktól s egyet-
len pénzügyintézet sem lenne kénytelen ebbeli követelésének
biztosítása érdekében a kést adósainak torkára tenni és őket
a váltókölcsön törlesztése helyett a lejáratkor a teljes összeg
visszafejtésére való kényszerítéssel a végromlásba dönteni.

Ha azonban a parlament, a mely már minden munká-
tól, sőt a gondolkodástól is irtózik, nem volna hajlandó ily
rendelkezést a törvénybe beiktatni, akkor ez a fontos fel-
adat *Günther* igazságügyminiszterre vár. A miniszter fen-
tartotta magának az új végrehajtási törvény életbe léptetése
határidejének megszabását, valamint az átmeneti intézkedé-
seknek rendeleti uton való szabályozását. Fentartotta pedig
azzal a határozott kijelentéssel, hogy *minden érdeket a lehe-
tőségig kímélni kíván.* Hát most mutassa meg a miniszter,
hogy a végrehajtási novella megalkotására a jól felfogott
humanizmus vezette. Igaz, hogy ennek megmutatásával
kissé má: megkésétt, mert az egész javaslat tulló a célon,
de legalább részben még elháríthatja az odíozus követke-
ményeket oly végrehajtási rendelet kibocsátásával, mely a
fent röviden előadott intézkedéseket tartalmazza s ezeket
tartalmazván, a hitelezőket nem kényszeríti sem a még tul
nem terhelt ingatlanok rohamos megterhelésére s ekként a

homestead megalkotásának nagy részben való illuzoriussá tételére, sem az adósok összes ingóinak még az új törvény életbe léptetése előtt való elkótyavetyélésére. Ha elérverezik a szegény paraszt fundus-instruktusát, kérjük: vajjon elérte-e a törvény a kisemberek védelmét és nem képtelenebb helyzetbe kergeti őket, mint aminőben most vannak?

Ennyit a törvényhozáshoz és az igazságügyi miniszterhez. De van egy szavunk a *vidéki pénzüzetekhez is*. Értjük azt, hogy ezek aggódnak kintlevőségeik veszélyben forgása miatt és teljesen méltányoljuk a veszély elhárítására irányuló törekvéseiket. Mindenki legközelebb áll magához és a pénzüzetektől sem veheti rossz néven senki, hogy egy hevenyszett, kellő megfontoltság és a közvetlenül érdekelt meghallgatása nélkül alkotott törvény miatt nem akarnak megbukni, hanem megragadják a védekezés céljára ma még rendelkezésre álló fegyvereket. Ugy látszik azonban, hogy vannak vidéki pénzüzetek, melyek tulságosan megijedtek s mivel az ijedség rossz tanácsadó, már most oly intézkedések életbeléptetésére hajlandók, melyek legalább is koraiak s mindenesetre rendkívül veszélyesek. Ezek a pénzüzetek — ugylatszük — nem vették figyelembe, hogy a *törvény életbeléptetésének határideje magában a javaslatban nincs kitűzve*, hanem, hogy ezen határidő megallapítását a javaslat a miniszterre bizza. Ennéltozva a javaslat törvénynyé váltása még nem jelenti annak életbeléptését s a legrosszabb esetben is hónapok fognak elmúlni a törvény tényleges életbeléptetéséig. De mi a jobbat reméljük, azt, hogy az életbeléptésig nem hónapok, hanem évek múlnak el és hogy a törvénynek a már fennálló hitelügyletekre visszaható ereje nem lesz, vagy csak az esetben lesz, ha ezen, a törvény kihirdetése előtt keletkezett kölcsönök bírói uton való behajtása a törvény életbeléptetése utáni időre esik. Ezt nemcsak a hitelezők érdeke követeli, de hangosan követeli az adósok érdeke is és mi hisszük, hogy *Günther Antal* nem fog e jogos követelmények elől elzárkózni.

Nincs tehát semmi ok arra, hogy a vidéki pénzüzetek *már most* váltoadásaik nyakára tegyék a kést. Szörnyű telfordulást idéznének elő ezzel az idő előtti védekezéssel, melynek következményeit ők maguk is meg-sínylenék. *Várják be legalább a végrehajtási rendelet kibocsátását*: a védekezés, ha a rendelet őket rákényszerítené, akkor sem lesz késő, míg most annyira időszerűtlen lenne, hogy akár a tömeges bekebelezések, akár a tömeges végrehajtások, — míg egyfelől ezer és ezer egzisztenciát tennének tönkre, másfelől külhiteleinkre is hátrányosan kihatnának.

Mivel a hozzánk intézett levelekben *tanácsot* kérnek tőlünk, azt jó lelkiismerettel az elmondottakban adjuk meg.

A pénzüzeti tisztviselők nyugdíj-ügye és jogi helyzete.

A debreczeni kongresszus által kiküldött 12 tagu bizottság *Budapesten*, június 28 án tartotta alakuló ülését. Az ülésen megjelentek *Hajduczky József* (Déva), *Fisch Lajos* (Debreczen), *Szabó Albert* (Beregszász), *Kozma Ferencz*

(Temesvár), *Szász János* (Budapest), *Glücksman Miksa* (Lugos), *Nánássy Andor* (Nagykálló), *Hantos Elemér* (Budapest), *Czira Endre* (Debreczen), *Csizmadia Sándor* (Jáskisér) és *Gál Antal* (Monor). A bizottság tagjait Hajduczky vezérigazgató, mint a kongresszus előadója üdvözölte és azt a reményét fejezte ki, hogy a bizottság munkálatait, melyekkel a pénzüzeti tisztviselők legfontosabb érdekét kívánja valóra váltani, siker fogja koronázni. Kéri a bizottságot, hogy az ülés és a későbbi munkálatok vezetésére a választásokat ejtse meg. Egyben utal arra, hogy legnagyobb sajnálatára nem felelhet meg azon több oldalról felhangzott kívánságnak, hogy a bizottság elnöki tisztjét elvállalja. A választások *Szász János* hozzászólása után megejtetvén, a bizottság elnökévé *Szabó Albert* kir. tanácsos, vezérigazgató, társelnökévé *Hajduczky József* dévai vezérigazgató választották meg. Alelnökök lettek: *Berényi Pál* dr. (Sopron), *Fisch Lajos* igazgató (Debreczen) és *Czira Endre* (Debreczen); a jegyzői tisztet *Glücksman Miksával* töltötték be.

A megalakított tisztikar nevében *Szabó Albert* és *Hajduczky József* mondtak köszönetet.

Szabó Albert elnök külön is kiemelte, hogy tudja és ismeri azokat a nehézségeket, melyek a kérdés megoldása elé fognak gördülni és a melyek közül nem a legkisebb akadályként fog jelentkezni az egyes intézetek és vezetőségek konzervativizmusa, azonban hiszi és reméli, hogy az intézetek vezetőségei tulnyomó többségében tagadhatatlanul megnyilatkozott humanitárius érzések végül mégis felülkerekednek és a nyugdíjintézet ugy a tisztviselők, valamint az intézetek javára megvalósítható lesz.

Hajduczky József társelnök és *Hantos Elemér* felszólalása után határozatba ment, hogy a munkálatok mielőbb megkezdessenek és a teendők a bizottság tagjai közt felosztassanak. *Czira Endre* indítványozza, hogy valaki az országot személyesen is bejárja és erre a célra, mint legalkalmasabb egyént, aki az ügyvel régebb idő óta szeretettel foglalkozik, *Glücksman Miksát* ajánlja. *Nánássy Andor* nagykálói vezérigazgató felszólalása után a bizottság olyan értelemben határozott, hogy egyelőre az ország személyes beutazásától költség hiánya miatt, valamint azért is, mert az arra felkért *Glücksman* e tisztet el nem vállalhatja, eltekint és csak a körlevelek, az alapítási tervezet és részletek egyidejűleg való szétküldésére szorítkozik. A szükséges költségek fedezésére, visszatérítési kötelezettség mellett, a Magyar pénzüzetek központi hitelbankját kéri fel. Határozatba ment továbbé, hogy a nyugdíjintézet szövetségi alapon léteíttessék, a kereskedelmi törvény által megkívánt minimális 200,000 korona tőkével, mely azonban tuljegyzés esetén több is lehet, s hogy mint alapítók a jelen bizottság tagjai fognak szerepelni. Elhatározta továbbé a bizottság, hogy az jövő munkálatok végzését a Magyar pénzüzetek országos szövetsége fogja ellátni, míg a körlevelek és nyomtatványok szétküldése az elnök székhelyéről, Beregszászról fog történni.

A bizottság felkérésére *Allenburger* igazgató, biztosításiügyi matematikus, nyugtatta meg a bizottságot olyan irányban, hogy a jelenlegi viszonyok ismerete alapján állítja, hogy a tervezett nyugdíjintézet 200,000 korona tőke jegyzése és 500 tag jelentkezése esetén életképes és fejlődésre képes lesz. A bizottság a szakérto részéről adott megnyugtató felvilágosítást tudomásul vette és többek hozzászólása után elhatározta, hogy az agitációt minden egyes tagja a rendelkezésére álló eszközökkel és összeköttetésekkel megkezdi.

Szász János örömet fejezi ki, hogy a jelenlevők között a lelkes elemet az igazgatók is képviselik és azt hiszi, hogy az a működési forma, melyet a bizottság összetételénél választott és amelyben kifejezésre jut a vezetőség és a tisztviselői kar egyetértése, olyan eredményeket fog szülni a probléma megoldására irányuló törekvéseknél, melyek nagy mértékben kielégítők lesznek. A tanácskozásban részt vett a *Központi hitelbank* részéről *Littmann Lajos* irodafőnök is, aki bejelentette, hogy intézete 50 taggal fog a megalakítandó nyugdíjintézethez csatlakozni. Hasonló bejelentéseket tettek *Hajduczky József*, *Nánássy Andor* és *Gál Antal* is, úgy hogy a megalakítandó intézethez már eddig is több intézet tekinthető csatlakozottnak.

Szabó Albert elnök lendületes szavakkal zárta be az ülést, melynek eredményeképpen konstatálja, hogy a nyugdíjúgy a kísérletezés stádiumából a megvalósulás felé terelődött és reméli, hogy a nagy kérdés közmegelegedésre megoldható lesz.

Délután a pénzügyi tisztviselők jogviszonyainak szabályozására kiküldött bizottság tartotta ülését, melyen részt vettek Szabó Albert (Beregszász), dr. Róz Jenő (Budapest), Hantos Elemér (Budapest), Szász János (Budapest), Taubner Vilmos (Budapest), Czira Endre (Debreczen) és Gál Antal (Monor).

A jelenlévők mindenikének hozzászólása után elhatározott, hogy a kongresszuson kifejtettek értelmében a kereskedelmi kormányhoz felirat intézessék, melyben kéri a magántisztviselők jogviszonyainak rendezését az ipari törvény köréből kihatolva eszközölni és attól függetlenül mielőbb megvalósítani. A munkálatok elkészítésére Taubner Vilmos tagot kérték fel, a ki az ügygel behatóan foglalkozott. Élénk eszmecsere történt elő az is, vajjon ne kérjék-e a pénzügyi tisztviselők jogviszonyainak teljesen külön való rendezését.

Többek hozzászólása után határozatba ment, hogy a külön rendezés kérdésétől célszerűségi okokból eltekintenek, mert nem valószínű, hogy a kereskedelmi kormány hajlandó lesz a pénzügyi tisztviselők jogviszonyait külön törvényben rendezni és ezzel a rendezés csak elodáztatnék. Elhatározott továbbá, hogy a Magyarországi pénzügyi országos szövetséget, mint a pénzügyi tisztviselők egy részének képviselőjét, szintén felkéri hasonló állásfoglalásra, ugyancsak a Pénzügyi tisztviselők országos egyesületét, amely mint ilyen, az ipartörvény tárgyalására egybehívott ankétán is képviselve lesz. Miután a bizottság tagjai mindkét testületben képviselve vannak, a kereskedelmi kormányhoz három egybehangzó, a tisztviselők és az intézetek érdekeit feltüntető memorandum fog felterjesztetni.

Szövetkezeti igazgató uzsora-vétség vádjá alatt.

A miket a hitelszövetkezetek, különösen a fővárosiak jelentékeny része, évek hosszú során át elkövettek, azokra nézve a budapesti kir. ítélőtábla elméjében, csak most, 33 év után kezd kialakulni az a vélemény, hogy az uzsora-vétség tényálladékát képezi. Hogy számos hitelszövetkezet két bűnt nyuzott le a hálójába került szerencsétlenekről, azt nem lehet tagadni, de a vád ezért elsősorban nem a készségesen nyújtott alkalmat kihasználó szövetkezetekre, hanem a kormányra és törvényhozásra neheztül, melyek rossz törvények alkotása által egyenesen kiszolgáltatták a hitelre szorultakat a szövetkezetek lelketlen kapzsiságának. Hosszu évek során visszaéltek az emberbaráti szeretet eme díszvirágai, ezeket raboltak ki, de a bíróságok tehetetlenek voltak velük szemben, mert az 1875:XXXVII. t.-cz. rendkivül széles hatáskört biztosított a hitelszövetkezeteknek arra, hogy alapszabályaikba a tagokat mindenféle czimeken megszaroló határozmányokat vehessenek fel, az 1883:XXV., illetve 1877:VIII. t.-cz. pedig a váltóköveteléseket kivette az uzsoratorvények hatálya alól.

Most azonban egy ily ügyben a budapesti kir. ítélőtábla ellentétben a budapesti büntetőtörvényszék vádtaancsának megszüntető határozatával, egy szövetkezeti igazgatót uzsoravétség elkövetése miatt vád alá helyezett. Ez a szövetkezet pedig nem tett egyebet, mint amit száz és száz hitelszövetkezet évek hosszú sora óta tett és tesz, t. i. a váltókölcsonból különböző czimeken levonásokat eszközölt, de olyanokat, melyek levonásához való joga az alapszabályokban gyökerezik. Mindazonáltal a kir. ítélőtábla az uzsoravétség tényálladékát két okból állapította meg. Egyik az, hogy a szövetkezet adós szorultságát kihasználta, a másik az, hogy 8% kamatot meghaladó szolgáltatásokat számított

fel. Ami az első érdeket illeti, az a hitelszövetkezetek adósainak tulnyomó nagy részére ráillik, mert csak rendkívül megszorult ember fordul kölcsönért fővárosi hitelszövetkezethez. Ami pedig a szolgáltatásokat illeti, igaz, hogy azok messze meghaladják a 8% kamatot, de még sem minősíthetők az 1877:VIII. t.-cz. 2. §-ában meghatározott tiltott cselekménnyé, mert a levont összegeket adós — a kamatok kivételével — nem a kölcsön ellenében, hanem a tagsági kötelezettségéből kifolyólag az alapszabályok határozmányai értelmében fizette.

Ekként az elsőbíróság megszüntető határozatát szigorúan a fennálló törvényekhez alkalmazkodhatónak, ellenben a kir. ítélőtábla vád alá helyezési határozatát a törvényektől eltérőnek kell minősítenünk. E határozat már az új uzsoratorvényjavaslat szuggerációja alatt született, a bíróságnak azonban a törvényerőre még nem emelt javaslat szellemét és irányát annál kevésbbé szabad zsinórmértékül venni, mert ha most egy szövetkezeti igazgatót uzsoravétség elkövetése miatt vád alá helyeznek és elítélnék, ezer és ezer „szövetkezeti áldozat” joggal jajdul fel a miatt, hogy miért látták be a bíróságok, annyi zseb kiürítése és annyi egzisztencia tönkretétele után csak most, hogy a hitelszövetkezetek nyílt uzsoráskodást követnek el. Az eset, mely e sorok megírására okot adott, a következő:

A budapesti kir. büntetőtörvényszék vádtaancsa: Szabadlábán levő E. M. tasi születésű, budapesti lakos, rom. kath. vallású, 30 éves, szövetkezeti igazgató, terhelt ellen az 1883:XXV. t.-czikk 1. §-ába ütköző és a 2. §-a szerint minősülő uzsora vétsége miatt folyamatba tett eljárást a vádtaancs, a vádirat elutasítása mellett, a Bp. 264. §-ának 6. pontja alapján megszünteti.

Indokok: A kir. ügyészség az 1883:XXV. t.-czikk 1. és 2. §-ában meghatározott uzsora vétsége czimén azzal vadolja terheltet, hogy terhelt, mint a „Pestmegyei népbank szövetkezet” igazgatója és dr. B. F. sértett szorultságát felhasználva és az uzsora előnyeit válto alakjába rejtve, Budapesten 1906. év május havában oly kikötések mellett hitelezett neki 2200 koronát, melyek egyrészt alkalmasak voltak a sértett anyagi romlását fokozni s másrészt oly mérvűek voltak, hogy az eset körülményeihez a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között feltűnő aránytalanság mutatkozott, amennyiben a 2200 korona kölcsön helyett az 1906. év május 23-ikától 1907. február 19. napjáig vagyis 34 évre 3065 K 34 fillért, tehát a tokét 805 K 34 fillér felülfizetéssel meghaladó összeget fizettetett vissza. Terhelt e vádirat ellen különböző természetű kifogásokkal élt.

E kifogások első csoportja az, hogy az uzsora vétségének alanyi és tárgyi tényelemei fenn nem forognak, mert valószínűsítve nincs, hogy a terhelt a kölcsön felvételkor szorult helyzetben lett volna, hogy arról a szövetkezet bármelyik közege tudott volna, hogy terhelt a levonások megállapításába befolyt volna. A kifogások második csoportja, hogy sértett kölcsönének lebonyolításánál a szövetkezet alapszabályait sértett kárára nemcsak át nem léptek, hanem sértettel szemben az alapszabályokban előirt feltételeknél még enyhébb feltételeket alkalmaztak, az alapszabályszerű levonások pedig bünvádi uton nem üldözhetők és ezért a szövetkezet igazgatója bünvádi uton felelőségre nem vonható, mert a K. T. 241., illetve 189. §-a értelmében az alapszabályok be nem tartásából eredő kárért a szövetkezet tagjaival szemben felelős.

De kifogást emel végül terhelt a vádirat azon része ellen is, hogy a 300 korona ügynöki díjat, amely G. F. ügynök részére fizettetett ki, a vádirat szintén az uzsora előnyök közé sorolja, holott a kölcsönt G. közvetítette és ezen 300 korona a sértett rendelkezése folytán és az ő megnyugvásából fizettetett ki az ügynöknek. Ezek előrebocsátása után a vádtaancs a tényállást a következőkben foglalja össze röviden: Dr. B. F. budapesti ügyvéd 1906. május 23-án 3000 K váltókölcson vett fel a terhelt vezetés alatt álló szövetkezettől. A szövetkezet vezetősége a 3000 korona kölcsönből a következő levonásokat eszközölte:

1. Részjegyre...	105 K
2. Beíratási díj ...	18 "
3. Kamat ...	62 "
4. Kezelési költség ...	60 "
5. Tartalékalap ...	60 "
6. Biztosítási alap ...	150 "
7. Információ ...	12 "
8. Nyomtatvány ...	15 "
9. Részjegykiallítás ...	18 "
Összesen ...	500 K

ugy, hogy sértett részére 2500 korona folyósított, minthogy azonban 300 koronát G. F. közvetítési díj fejében kapott, sértett 2200 koronát vett kézhez. A váltó 1906. augusztus 23-án lejárt, sértett a prolongálásra 360 koronát adott át, amelyből 250 K tókefőrészletésre, a többi összeg pedig kamat, nyomtatvány és kezelési költség czimén számoltatott el s midőn a váltót 1907. február 19-én kiváltották, még 2705 K 34 fillért, vagyis 3065 K 34 fillért kellett fizetni.

Ezek szerint mérlegelendő, hogy a kölcsön folyósításakor, majd meghosszabbításakor eszközölt levonások alkalmasak-e a vadbéli büncselekmény tényeleit megállapítani, továbbá, hogy a 300 korona ügynöki díj az üzsora fogalmi körébe vonható-e? A vádtanács mindezekelőtt megállapítja, hogy a „Pestmegyei népbank mint szövetkezet” valamint alapszabályai a kereskedelmi cégjegyzékbe bevezetettek. Ezen alapszabályok 11. §-a szerint a szövetkezeti tag minden jegyzett 50 koronas részjegyre 200 korona kölcsönt kérhet. Sértettnek e §-a szerint a 3000 korona kölcsön felvételekor 15 részjeggyel kellett volna bírnia, holott a kifogasokhoz esotolt 2. B) alatt esotolt belépési nyilatkozat szerint 6 db részjeggyel lépett be a szövetkezet tagjai sorába s erre vonta le a szövetkezet az 1. alatti 105. koronát és így ez szabályszerűen történt.

A 2. alatti beiratási díj fedezésére az alapszabály 27. §-a ad jogot. A 3. alatti kamat a tőke 1906. május 23-ától aug. 23-ig terjedő 93 napú időnek törvényileg engedett 8% kamata. A 4. alatti kezelési költség levonását az alapszabály 28. §-a írja elő. Az 5. alatti tartalék-alap czimén való levonás az alapszabály 27. és 42. §-a alapján történt. A 6. alatti biztosítéki alapra való levonást az alapszabály 20. §-ának c) pontja írja elő. A 7. alatti információ díj levonására az alapszabály 28. §-a ad jogot. A 8. alatti nyomtatvány czimén való levonás az alapszabály 37. §-a alapján történt. A 9. alatti részjegykiallítási díj az alapszabály 5. §-a alapján vonatott le. Megállapítja tehát a vádtanács, hogy a 3000 korona kölcsön után eszközölt 500 korona levonás az alapszabály által előirt keretekben és mérvben történt, vagyis e tekintetben az alapszabályellenes eljárás e cselekményben nem észlelhető. Ami a 300 korona ügynöki díjat illeti, e tekintetben sértett tagadja, hogy G. F.-nek a kölcsön megszerzésére megbízást adott, a provizora ikeretett tett, a provizio kifizetésére felhatalmazást barkinek is adott volna. Ezzel szemben a n. 13. alattihoz mellékelt kölcsönkérvényt G. F. nyújtotta be a szövetkezetnek, ez több ízben tárgyalott is és ez alapon történt a kölcsön megszavazása is. De hogy a kölcsön közvetítése körül eljárta G., a fentiekben kívül terhelt, továbbá K. I. (n. 7), L. A. (n. 9.) tanuk vallomása igazolja. L. A. tanu vallja, hogy ő iratta alá sértettel a provizólevelet és még szóval is mondotta neki sértett, hogy 300 korona proviziót fog fizetni, ha a kölcsönt megkapja. K. I. tanu pedig azt vallja, hogy a penztar az ő jelenlétében fizette ki sértettnek a 2200 koronát, a visszatartott 300 korona helyett pedig átadta sértettnek a G. utalványt, ami ellen sértett egy szóval sem tett kifogást és G. a 300 koronát még az nap át is vette L. utján. Megállapítja még a vádtanács, hogy a váltó kiváltásakor a n. 3. alatti jegyzőkönyvhöz B) alatt esotolt elismervény szerint a szövetkezet az 1. alatti levont 105 koronát visszafizette.

E tényállás mellett a vádtanács a vadbéli büncselekmény, avagy bármely más büntetendő cselekmény tényálladékanak megállapítására elegendő nyomatékos gyanuokat nem talál. Ugyanis a tanuvalloások mérlegelése mellett megállapíthatónak látja a vádtanács, hogy a 300 K ügynöki díj G. F.-nek ügynöki közbenjárása után sértett beleegyezése mellett fizettetett ki s e tanuk vallomásával szemben sértett tagadása nyomatékos gyanut nem képezhet. Ami pedig az 500 K alapszabályszerű levonását illeti, nem mutatkozik bizonyíthatóan az, hogy e tekintetben terheltet büncselekmény elkövetésére irányuló célzattal vezérelte volna, mert a keresk. törv. 241., illetve 189. §-a az igazgatóság tagjait felelőssé teszi minden kárért, amely abból származik, ha az alapszabályok ellen cselekedtek, minthogy a cselekvés alatt jogi értelmében nemcsak a tevőleges cselekvés, hanem a mulasztás is értendő és így míg cselekvése az alapszabályok keretén belül mozog, büncselekmény tényálladéka vele szemben bizonyíthatóan nem mutatkozik: ezek alapján a további büntető eljárást megszüntetni kellett. A végzés egyéb rendelkezése a megszüntetés jogkövetkezménye.

A budapesti kir. ítélőtábla: A kir. ítélőtábla a vádtanács végzését a Bp. 379. §. 4-ik bekezdése értelmében megváltoztatja és E. M. 30 éves, rk. budapesti lakos, szövetkezeti igazgatót a Bp. 266. §-a alapján vád alá helyezi, az 1883. évi XXV. t.-cz. 3. §-ba ütköző és a 2-ik pontja szerint minősülő üzsora vétsége miatt, annak a büncselekménynek nyomatékos gyanuokai alapján, hogy az árverések miatt vagyoniilag nagyon szorongatott helyzetben levő B. F. dr. sértettnek 3000 K tóket oly kikötések mellett hitelezett, hogy ez összegből 800 koronát különböző czimeken levont, majd a következő évnegyedben 2750 K-ra apasztott tőke után a 39 K törvényes kamaton kívül, különböző czimeken 71 koronát fizettetett magának. A kifizendő főtárgyalásra a vádirat mellett fekvő jegyzéken összeirt tanuk is idézendők.

Indokok: A vádtanács végzésében feltüntetett ügyészi vád támogatást talál E. M. terheltnek abbéli beismerésében, hogy az általa képviselt „Pestmegyei népbank szövetkezet” által dr. B. F. sértettnek folyósított 3000 K kölcsönösszeg helyett 2200 K lett kifizetve.

Beösmerte ugyanis a terhelt, hogy

1/4 évi kamat fejében	62 K.
beiratási díj fejében	18 ..
kezelési költség fejében	60 ..
biztosítéki alapra	60 ..
nyomtatvány czimén	15 ..
információ czimén	12 ..
részjegy kiállítás czimén	18 ..
tagsági díj fejében	105 ..
végül ügynöki díj fejében	300 ..
összesen tehát	800 K

lett levonva. Beösmerte a terhelt azt is, hogy amidőn a törlesztésnek első 1/4 évi határideje bekövetkezett, a sértett által 360 K erejéig teljesített fizetésből csak 250 K lett a tőke törlesztésére fordítva, ellenben 110 K kamat és kezelési költség czimén lett elkönnyelve.

Az 1883. évi XXV. t.-cz. 4. §-a szerint azonban csak az oly kamatok kikötése, elfogadása és érvényesítése nem esik a büntető eljárás alá, amely a valósággal adott érték 8%-át felül nem haladja. Minthogy pedig ugyanez a szakasz egyenesen utal az 1877. évi VIII. t.-cz.-re, ebből nyilvánvaló, hogy az említett valóságos érték és kamat szempontjából ennek a törvénynek a rendelkezéseit kell szem előtt tartani. Ez az 1877. évi VIII. t.-cz. 2-ik §-ában pedig azt jelenti ki: a „kamat alatt nemcsak a pénzben fizetendő melléktartozás értetik, hanem bármely dolog, vagy haszon, melynek adására, vagy teljesítésére az adós a hitelező részére a tőke visszafizetésén, illetőleg visszatérítésén kívül kötelezettséget vállal.” Mindazon esetben, amelyben a most idézett törvény az adóstól követelhető kamat legmagasabb összegét megállapítja, abba az utóbb hivatkozott törvényszakasz második bekezdése értelmében a kötbér, üzleti díj, megtérítési összeg és mindennemű melléktartozás is beszámítandó s a törvény e határozott rendelkezésével szemben nem menti a terhelt eljárását a szövetkezeti alapszabályoknak bizonyos díjak és illeteknek — tüzetesen meg nem határozott összegekben való — szedésére vonatkozó intézkedése sem.

Az említett törvényes meghatározásból tehát az következik, hogy miután a sértett tényleg csak 2200 koronát kapott kézhez, az ez után számítható 176 K évi, illetve 44 K 1/4 évi 8% kamatot felülhaladó szolgáltatás, — a büntető eljárás alá esik és az uszoravétségnek tényálladéki elemeit szolgáltatja az esetre, ha adat van arra, hogy ezen összeget meghaladó és különböző czimeken kötelezett fizetéssel, illetve levonások, a kölcsönügylet létrejöttékor köttetett ki és ha terhelt a kölcsön kötésekor szorult anyagi helyzetben volt.

Hogy a sértett szorult anyagi helyzetben volt, azt az élénken beszélő kölcsönügylet tényén kívül az a körülmény tanúsítja, hogy a sértettnek a kölcsönösszegre azért volt szüksége, mert árverések alatt állott és az árveréseket megakadályozandó, barmi feltételi kölcsönt felvenni kénytelen volt. Hogy pedig a fentemlített levonások s azok kapcsán a sértett által nem is szándékolt szövetkezeti tagság a kölcsön felvételének feltételét képezték, azt a terhelt maga beösmerte és támogatja azt K. I. és Sz. Z. szövetkezeti titkar, illetve penztárnoknak vallomásai is, a kik, különösen pedig a terhelt, a levonások igazolására az alapszabályok rendelkezésére utalnak.

Tekintettel azonban arra, hogy nemcsak a fizikai személy, hanem az esetleg alapszabályokkal bíró pénzüzet is, a törvényesség szempontjából hatósági felügyelet alatt áll s a mennyiben az alapszabályokban általánosságban meghatározott czimeken felszámított összegek a törvényes kamat mennyiségét meghaladják, e miatt és egyéb feltételek fennforgása esetén a büntető eljárás, az uszoravétség törvényi rendelkezése alapján folyamatba tehető, tekintettel továbbá arra, hogy a terhelt maga beösmerte azt, hogy a kölcsönügylet megkötése és feltételeinek meghatározása szempontjából a sértettel ő tárgyalta: ebből nyilvánvaló, hogy miután a fentiekben feltüntetett, felette nagy levonásokban és a sértett fentebb jelzett szorult anyagi helyzetében az uszoravétség tényálladéka való nyomatékos gyanuokok léteznek, a terhelt az ekként a sértett vagyoni romlását előidézni alkalmas, mindenesetre azonban a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között szembeálló aránytalanságot feltüntető ügylet miatt vád alá volt helyezendő, annál inkább, mert az a G. F., akinek részére az ügylet közvetítése czimén 300 korona a kölcsönből levonott és aki e czimén támasztott igényét zavaros és több ízben ellentmondó vallomásával önmaga is kétségessé teszi, a 13. n. sz. alatti kölcsönkérő iv belső tartalma szerint nem ügynökként, hanem az intézet kiküldött tudakozója gyanánt járt el a sértettnél: ekként a sértett által határozottan tagadott ügynöki közvetítésnek díja, alapszabályilag sem fedezett, jelentkezik levonottnak.

Minthogy végül a terhelt által képviselt szövetkezet a valóság ellenére (2750 K helyett) 3000 K erejéig kitöltött váltót is beperelte, ebben az uszoravétségnek az 1883. évi XXV. t.-cz. 2. §-a szerint minősített esete látszik fenforogni. Ep ezért a terheltet ezen minősített uszoravétség miatt vád alá kellett helyezni. (1908. június 5-én, 4250. sz. a.)

Pénz- és értékpapírpiaicz.

Budapest, július 1.

A nemzetközi pénzpiacra, Páris kivételével, megszilárdult az irányzat, a jelentékeny ultimó-igények folytán. A feszültség legnagyobb fokát Berlinben ért el, a hol a magánbankok az igények kielégítését szükre szabták, a Seehandlung azonban segélyére sietett a piacnak s minden igényt kielégített. Londonban, bár korántsem ekkora mérvben, szintén érezhető volt a feszültség, de ott csak a napi pénz drágult meg, miből az következik, hogy a londoni pénzpiac egyáltalán nem fél attól, hogy az ultimó tartós nyomokat hagy maga után. Berlinben az ultimót meghaladó néhány napra adott pénz ára 5 $\frac{1}{2}$ %-ig emelkedett, a Seehandlung azonban rövid lejáratú kölcsönöket 5% ellenében bocsátott rendelkezésre. A magánkamatláb 3 $\frac{1}{4}$ %-ig ment fel. Londonban a napi pénz ára 1 $\frac{1}{4}$ %, a magánkamatláb 1 $\frac{3}{8}$ %. Angol konzolokra adott kölcsönök kamatlába 1 $\frac{3}{4}$ %-ra csökkent, tehát oly alacsony nivóra, melyhez hasonló évek sora óta nem fordult elő. Párisban a magánkamatláb 1 $\frac{5}{8}$ % körül variál, az irányzat nem igen változott.

A belföldi pénzpiacra a magán-kamatlábát az ultimó-igények nem változtatták meg, aminek az az oka, hogy az igények túlnyomó részben az Osztrák-magyar bank által fedeztettek. A budapesti főintézetnél a benyújtások a négy utolsó napon 5 $\frac{1}{2}$ millióra emelkedtek: hogy mekkora összegre emelkedtek Bécsben és a fiókoknál, ma még nem tudják, de a fenti tétel valószínűsíti azt a feltevést, hogy a jegybanknak a legutóbbi kimutatásban feltüntetett 165,6 millió K adómentes jegyértékének igen nagy része igénybevetetett. Ennek azonban nincs lényeges jelentősége, mert a lejáratok csakhamar pótolni fogják az okozott hiányt.

Osztrák-magyar bank:	jun. 15.	jun. 23.
	k o r o n a	
Erczkészlet...	1,503.331,000	1,506.654,000
Váltótárca	424.273,000	425.642,000
Lombard	71.882,000	69.777,000
Bankjegyforgalom	1,752.347,100	1,740.989,000
Adómentes jegyérték	150.934,000	145.965,000
Bankkamatláb	4%	4%

Német birodalmi bank:	jun. 15.	jun. 23.
	m a r k a	
Erczkészlet...	1,077.170,000	1,117.819,000
Váltótárca	918.204,000	902.108,000
Lombard	73.543,000	63.542,000
Bankjegyforgalom	1,380.302,000	1,396.275,000
Adómentes jegyérték	175.694,000	159.721,000
Bankkamatláb	4 $\frac{1}{2}$ %	4%

Angol bank:	jun. 18.	jun. 25.
	f o n t s t e r l i n g	
Erczkészlet...	38.864,000	39.405,000
Váltótárca	29.979,000	30.024,000
Bankjegyforgalom	28.787,000	28.997,000
Összes tartalék	28.527,000	28.862,000
Bankjegyérték	26.957,000	27.369,000
Bankkamatláb	2 $\frac{1}{2}$ %	2 $\frac{1}{2}$ %

Francia bank:	jun. 18.	jun. 25.
	f r a n k	
Aranykészlet	3,136.440,000	3,151.385,000
Ezüstkészlet	919.179,000	921.072,000
Váltótárca	777.627,000	768.382,000
Bankjegyforgalom	4,735.658,000	4,691.664,000
Bankkamatláb	3%	3%

Az értéktőzsde reménytelen állapotában változás ezen a héten sem volt. Most már tisztában van mindenki azzal, hogy az értéktőzsde pangását politikai vagy közgazdasági

események nem okozzák, hanem tisztán technikai okok. Tavaly Amerikában a nagy trösztmagnások óriási terveit meghiusultak és a kontemplált új kibocsátások elmaradtak, mert az Unió elnöke és a közvélemény ellenszegült az értékek további szaporításának, de a konkolyt már korábban elhintették és eljárásuk következménye, a nagy krízis nem maradt el. Hasonlóképpen egész Európában néhány év óta nem tettek egyebet, csak az értékeket szaporították. Ezt a szaporulatot az értékvásárló és a tőkepénzes közönség nem emészthette meg és ez az oka annak a visszaesés helyzetnek, amely a borszékot jellemzi. Mindenki torkig van papirokkal és csak eladni szeretne: ily körülmények között a spekulánsnak nincs keresni valója, a börze pangásának, hanyatlásának se hossza, se vége. A meggyógyulást csak egy nagy katasztrófa vagy önmegtartóztatás hozhatja, föltéve, hogy az új kibocsátásokkal alábbhagynak, de sajnos amit a nagy vállalatok és intézetek alig hogy befejeztek, azt a nagy államok kormányai folytatják; az ideiglenes alighanem a járadékkibocsátási műveletek jegyében fog állani. Egy sorozatot máris megkezdettek, de őszszel fokozott mértékben folytatják. Most már alig néhány nap választ el bennünket a holt idény teljes bekövetkezésétől. A rossz időszak eléréseit jellemzi, hogy semminemű eseményre, legyen az politikai vagy gazdasági, nem reagálnak. A perzsiái hírek nem izgattak a börzén; sok jelentőséget annak sem tulajdonítottak, hogy az európai politikai fölfogás most már higgadtábban ítéli meg azt a viszonyt, amelyben Németország a többi nagyhatalommal szemben áll, amióta a szomszédai önző politikai tervek megvalósítása érdekében elszigetelni törekcsenek. Egyébiránt még sok más új eseményről kell jelentést tennünk, ami bennünket közelebbről érdekel, nevezetesen a magyar bankkارتel nyelbeütéséről, amely a nagy tőke által létesített hálózatot még szorosabbra fűzi és az itteni értékpiaiczot, amelynek gyöngesége már jelzót sem talál, még az eddigienél is nagyobb függésre kényszeríti. A Déli vasut-társaság házi ügyei is zaklatták a börze nyugalmát, mert az elsőbbségi kötvények tetemes hanyatlásával járt, hogy óriási mennyiségű részvény és kötvény vándorolt haza a külföldről, ami az osztrák piaczok fölvevő képességét leszállítja. A pénzpiacz atmeneti szilárdulását sem fogadták szívesen, annál nagyobb készséggel vették azonban tudomásul, hogy a magyar vetés állapotáról kedvezőbb hírek kerültek forgalomba, amelyek, karöltve a gabonabörzén tapasztalt reakcióval, némi megnyugvást kelteket.

A nemzetközi piaiczon az ultimóhalasztás, a melyet a mult hét közepén intéztek el, nyugodtan és simán folyt le. Az angazsmánok ismét kisebbedtek és meseszerűen csekély kereten belül foglalnak helyet. Ez a körülmény más időben tápot nyújthatott volna a kiterjedt hozmozgalmra, de a jelen körülmények között erre sem reagáltak. A két hitelrészvény egyenlegképen néhány koronával lemorzsolódott, a déli vasut-részvény ára tetemesen csökkent, csak az o. m. államvasut-részvény ára emelkedett lényegesen, a mit annak köszönhetett, hogy hírszerint az államosító tárgyalások most már nemsokára a döntés stádiumába érkeznek el. — A helyi piaczról semmi néven nevezendő ujságot nem közölhetünk. Vevő nem jelentkezett az utóbbi időben helyi értékeink egyikére sem. Ha tehát egyszer-másszor áru kerül a piaczra, csak áldozat árán értékesíthető. Kivétel csak a rimamurányi-részvény, a mely elsőrendű vevők vásárlása nyomán néhány koronával gyarapodott árban. A többi helyi érték ára egytől-egyig lemorzsolódott. — A készárupiaicz pangása most már föltűnést sem kelt. Napok mulnak anélkül, hogy az itteni készárupiaiczon egyetlen egy reális csere menne végbe. Még a beocsini cemen-trészvény bevezetése sem hozott mozgalmat, mert már a bevezetés után való

harmadik napon sem törődött az új részvényekkel a börzén. — A *sorsjegypiaczon* néhány száz darab *szanatórium*-sorsjegy cserélt gazdát néhány fillérrel olcsóbb áron. — A járadékpiac teljesen változatlan. A *magyar koronajáradék* ára 93 koronán megállapodott és aszerint, hogy kereslet vagy áru van, 5—10 fillér erejéig változott. — A *valuta és deviza* olcsóbbodott, kiváltképen a londoni váltó, amely most már 18½ fillérrel áll a reláció egyenleg alatt.

A külföldről érkezett részletes tudósításaink a következők:

Berlinben a forgalom szűk mederben folyt, de a forgalmasabb értékek ára elég jól tartott. A bankértékek ára alig változott. A bányarészvények visszavásárlás nyomán kissé javultak. A tengerhajósrészvények alig változtak. A járadékpiac igen csöndes. Az iparértékek piaca teljesen változatlan. *Párizsban* a tőzsde iránya jobb külföldi jelentések nyomán szilárd volt, de a forgalom nem élénkült meg. A járadék elég jól tartott. A rézbányapiac értékei és a délafrikai aranybányaértékek élénk forgalom mellett javultak. *Londonban* az irányzat nagyjából renyhe volt. Az amerikai értékek keresettek. A rézbányapiac szilárd és élénk. *Bécsben* a német tőzsdék kedvtelen lefolyása alól nehezen találunk kibúvót. Az államosítandó vasutársaságok állanak ezidőszert az érdeklődés előterében. A magyar aratás felől közölt kedvezőbb híreket szívesen fogadták.

Az e heti jelentékenyebb árváltozások a következők:

	jun. 24.	jul. 1.	Változás
Magyar koronajáradék 3½%	82.75	82.95	+ 0.20
Magyar koronajáradék 4%	93.05	93.	— 0.05
Vaskapukölcsön	76.40	77.50	+ 1.10
Orosz államkölcsön	95.75	96.	+ 0.25
Magyar hitel	736.50	739.	+ 2.50
Jelzálogbank	429.50	430.	+ 0.50
Kereskedelmi rt.	568.	570.	+ 2.
Osztrák hitel	619.75	620.	+ 0.25
Kereskedelmi bank	3300.	3303.	+ 3.
Bpest-lipótvárosi tkp.	158.	156.	— 2.
Egyes. bpest. f. v. takarékp.	2103.	2110.	+ 7.
Pesti hazai I. takarékp.	18200.	18310.	+ 110.
Eszakmagyar kőszén	263.	265.	+ 2.
Drasche téglagyár	465.	456.	— 9.
Magyar aszfalt	162.	153.	— 9.
Keramiai gyár	209.	211.	+ 2.
Salgotarjáni kőszén	565.	559.	— 6.
Nicholson gépgyár	212.	216.	+ 4.
Rimamurányi vasmű	544.25	550.	+ 5.75
Weitzer gépgyár	388.50	387.	— 1.50
Budapesti alt. villamos. rt.	305.	298.	— 7.
Felten és Guillaume	895.	890.	— 5.
Polgári serfőző	350.	348.	— 2.
Fém- és lámpagyár	295.	290.	— 5.
Adria tengerhajó	406.	404.	— 2.
Közuti vaspálya	536.	538.50	+ 2.50
Városi villamos	260.50	260.75	+ 0.25
Déli vasut	126.50	122.50	— 4.
Bécsvárosi nyer. kölc.	500.	496.	— 4.

A gabonatőzsdéről.

Budapest, július 1.

Az aratási kedvezőbb hírek megerősítést nyertek és így az üzlet lanyha irányzata folytatást nyert. De ha a miniszteri kimutatás 38 millió mm-t tüntet is majd fel, nem szabad szem elől téveszteniünk, hogy az idén minden készlet nélkül jutunk át az új idénybe. Az időjárás további kedvező menetét feltételezve, a minőség igen jónak ígérkezik, csupán ahol üszökkárok vannak, ott gyenge a minőség.

A külföldön legtöbb helyen a kilátások kedvezőbbek mint nálunk. *Északamerikában* a terméseredmény igen kedvező és a buza minősége is kiváló. *Oroszországban* javultak a kilátások. *Romániában* gyenge középtermést takarítanak be; a nagy szárazság miatt takarmányhiány is észlelhető. A tengeri azonban eddig kielégítően fejlődött. *Szerbiában, Bulgáriában* középtermésre számítanak. *Franciaországban* kedvezők a kilátások. *Németországban* ugyancsak igen kedvező kilátások vannak. A világpiacon e héten egyenlegként alig változott árakat tüntethetünk fel, mivel mindenütt a jó kilátások a készletek feltűnő csökkelésével nyerne ellensúlyozást.

Az egyes cikkekben e héten az üzlet következőképp alakult:

Buza. A malmok keveset vásároltak, illetőleg annyit, a mennyi az őrésre feltétlenül szükséges. A kínálat kielégítő, főleg a gyengébb minőségekben. A heti forgalom 60,000 mm-t tett ki.

Rozs. Azonnal szállítható, új áruban is kötöttek már kisebb mennyiségeket körülbelül 30 fillérrel drágábban az októberi rozsa árfolyamánál. Az új rozsa minősége kielégítő.

Árpa. Őszi árpában már vannak hozatalok, a minőség közepeszerű és az eredmény megfelel a várt gyenge reményeknek. Néhány ezer mm. körülbelül 7 koronán kelt el helybeli paritásában.

Tengeri. A kínálat a vidéki állomásokon erősen csökkent, mivel az árutulajdonosok várakozó álláspontot foglalnak el. Júliusi tengeriben ma volt az első felmondási nap, amelyen 16,000 mm-t mondtak fel és amelyet részben átvesznek.

Zab. A terméskilátások határozottan kedvezőtlenek, mert az eső már elkésve érkezett. Alig várható gyenge középtermés. O áruban a készletek még elég nagyok. Elkelt néhány ezer mm. 8.—8.40 K-ig ab Budapest.

A *határidőüzlet* e héten is élénk volt. Általános realizálási hajlam nyilvánult meg, a mi az árak rovására ment. Sőt exekutív eladások is előfordultak, míg az októberi buza 11.55 K-ig eset* visszamely árfolyam körül komolyabb elemek hossz-angazsmánba bocsátkoztak. A többi cikk is lépést tartott a buzával: főleg a rozs és az új tengeri nagyobb mértékben javult.

	25.	26.	27.	29.	30.	1.
Buza októberre	11.23	11.02	10.80	10.57	10.84	
Rozs októberre	9.21	9.01	8.75	8.61	8.86	
Tengeri júliusra	6.97	7.00	6.96	6.90	6.96	
" 1909. májusra	6.80	6.79	6.76	6.73	6.91	
Zab októberre	8.28	8.22	8.15	8.17	8.28	

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Pénzügyi főkönyvelő,

aki jelenlegi állásában az *ügyvezető igazgatói* teendőket is ellátja, hosszabb gyakorlattal, kitűnő szolgálati bizonyítványokkal és prima referenciákkal, az intézet felszámolása folytán, szerény igények mellett, hasonló állást keres.

Czime megtudható a *Magyar Pénzügy kiadóhivatalában, Budapest, V., Sas-utca 13.*

Alfa Separator Részvénytársaság Budapest.

Az utóbbi időben különféle hírek keringnek a magyar vállalatunk felosztását és üzemének beszüntetését illetően. Ezen elterjedt hírek, melyek forrását sajnálatunkra nem ismerjük, minden alapot nélkülöznek és az igazságnak meg nem felelnek.

A magyar Alfa Separator Részvénytársaság Budapest Lomb-utcai telephelyén változatlanul fennáll és a keringő hírekkel ellentétben ott épen ez időszert újjaalakítások, épületek átalakítása és nagyobbitások vannak folyamatban.

Kérjük tisztelt üzletfeleinket és az összes érdeklődő köröket, hogy erről tudomást venni és minket eddigi megtisztelő bizalmukban továbbra is részesíteni sziveskedjenek.

**Alfa Separator Részvénytársaság,
Budapest, VI., Lomb-utca 11. sz.**

3473

Könyvszükségletünket

legszívesebben és legolcsóbban a „Magyar Kereskedők Lapja” kiadóhivatalánál — Budapest, V. Sas-utca 13. — szerezhetjük be

KÜLÖNFÉLÉK.

Allami és községi pénzügyek.

Városi kölcsönök. *Wekerle* Sándor miniszterelnök törvényjavaslatot nyújtott be, amelyvel *Pozsony* és *Fiume* városok 20—20, *Zágráb* város 15 millió K beruházási kölcsöneire nézve az állam a bélyegilleték- és adómentességet engedélyezi.

Nagyvárad színház-építési kölcsöne. *Nagyvárad* város közgyűlése elhatározta, hogy egy nyári szinkör építésére 82,000 K kölcsönt vesz fel. A *Nagyvárad* takarékpénztár, a *Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és termény-hitelbank*, a *Biharmegyei takarékpénztár rt.*, a *Nagyvárad* takarékpénztár *rt.* és a *Nagyvárad* polgári takarékpénztár *rt.* együttes ajánlatot tettek a kölcsönre, 5.5% annuitás mellett.

Nagybánya építési kölcsöne. *Nagybánya* város közgyűlése elhatározta, hogy szállodaépítési czélokra 570,000 K kölcsönt vesz fel.

Szerbia új államkölcsöne. Még a visszalépett *Pasics*-kabinet határozta el 100 millió frank új államkölcsön beszerzését. Ezt első sorban Szerbia vasuti hálózatának kiépítése teszi szükségessé, melynél a költségelőirányzat jelentékenyen túlhágtott. Továbbá a *Duna-Adria* vonal szerbiai részének kiépítése is szükségessé teszi a kölcsön beszerzését, mihez hadfelszerelési és mezőgazdasági jellegű kiadások fedezése járul. *Decaut* belgrádi francia követ kormánytól azt a megbízást nyerte, hogy tegye Szerbia gazdasági helyzetét tüzetes tanulmányozás tárgyává, mely czélból a követ az országban teendő négy heti körutra indul. Ebből az látszik, hogy a 100 millió frank kölcsönnek Franciaországban való beszerzését a francia kormány is előmozdítani szándékozik.

Bank- és hitelügy.

A budapesti bankok kartelje. Mint már megirtuk, a budapesti bankok és takarékpénztárak a váltóleszámitás, visszleszámitás és lombard-kamatok egységesítése vegett egyöntetű megállapodás létesítésén fáradoznak. Az irányadó budapesti pénzügyintézetek már mind bejelentették csatlakozási készségüket, ugyszintén a Magyar kereskedelmi *rt.* is, mely kezdetben vonakodott a belépéstől. Csúpan a Magyar pénzügyintézetek hitelbankja *rt.* áll még egyelőre a kartelen kívül. Azok a bécsi bankok, melyeknek Budapesten fiókjuk van, szintén csatlakoztak s most a többi bécsi bankkal folyó tárgyalások oly egyezmény létesítése végett, mely szerint e bankok magyarországi hitelműveleteiknél szintén be fogják tartani a budapesti bankkartel határozmányait. Az a hír, mely szerint az egységes kamattételek már véglegesen megállapítottak, nem felel meg a valóságnak, mert arra vonatkozólag a tárgyalások nem fejeztettek be s csak ezeknek befejezése és a bécsi bankokkal való megegyezés esetén fogja a kartel e hó 10-én a szabályzatot életbe léptetni.

Szatmári pénzügyintézetek kartelje. A szatmári pénzügyintézetek vezetői értekezletet tartottak Szatmáron, melyen a piacz szolidaritását és megbízhatóságát lehetőleg biztosítani akarván, a következő megállapodásra jutottak: Öt éven belül újabb pénzügyintézet létesítéséhez segédkezet nem nyújtanak és e czélból újabb pénzügyintézet létesítése czéljából szövetkezett alapító tagnak, vagy a netalán mégis megalkult újabb pénzügyintézetek igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjainak semmiféle czímen újabb hitelt nem adnak. Ha öt éven belül mégis újabb pénzügyintézetek alakulnának, ezen pénzügyintézetek részvényeit jegyezni, illetőleg megvenni nem fogják, annak megvásárlásától intézeteik tisztviselőit is eltiltják. Újabb pénzügyintézetek részvényeire kölcsönt semmiféle alakban nem adnak. E megállapodásukat öt évig, azaz 1913. június 29-ig magukra és az általuk képviselt pénzügyintézetekre nézve kötelező erejűnek elismerik és azokat intézeteik tisztviselői által is szigorúan megtartani elrendelik.

A postatakarékpénztár 1907. évi forgalmáról részletes jelentést adott ki, melyből közöljük a következőket: A postatakarékpénztárra nézve az 1907. év, ami az összforgalmat illeti, ugy a

takarék-, mint a csekk-üzletben igen eredményesnek mondható, amennyiben, a múlt év üzleti összforgalma az összes előző éveket jelentékenyen meghaladta. A takaréközletet illetőleg kiemelendő, hogy 1906-ban a betétállomány növekedése a tőkésített kamatokkal együtt 9.794.832 K 02 f volt, 1907-ben pedig a takaréközleti álladék évi tiszta növekedése, szintén a tőkésített kamatokkal, 10.248.412 K 25 f. A teljes betétállomány ez üzletágban 1907. év végén 88.887.785 K 78 f. A betevők száma továbbá 1906-ban 43.483-al, ellenben 1907-ben 41.196-al gyarapodott és azok összes száma ez év végén elérte a 648.652-t. A csekk-forgalomban az 1907. évben fennforgott szűk pénzügyviszonyok a visszafizetések mérvét közvetlenül befolyásolták és ez kihatással volt a betétálladék alakulására is. A csekk- és kliring-forgalomban a lefolyt évben az összforgalom 6.047.543.526 K 59 f, szemben az 1906. évi 5.337.492.874 K-val. A tiszta betétállomány apadása 4.025.037 K 95 f; az előző évben volt gyarapodás 5.099.220 K 67 f. A csekk-számlatulajdonosok száma az év végén 16.291, mely számhoz az 1907. év 1.363 tiszta gyarapítással járult. A 16.291 számlatulajdonos közül 12.133, tehát 74.48% a kliringforgalomhoz is csatlakozott. Az értékpapírüzlet kielégítő eredményvel járt. Ügyfelei részére az intézet 3.010.820 K (1906-ban 3.716.690 K) névértékű értékpapírt vásárolt, melyből 521.092 K letétben hagyatott, 7.489.728 K érték pedig természetben megküldetett. Az intézetnél idegen számlára letétben őrzött értékpapírok névértéke az év végén 15.258.788 K. Az év tiszta nyeresége 2.086.326 K 44 f (1906-ban 1.857.326 K 98 f), mely a tartalék-alapnak a törvényszerű magasságra való emelkedése folytán immar a kincstár javára esik.

A Buda és vidéki takarékpénztár és hitelszövetkezet felsz. a. a felszámolás rendezése czéljából augusztus 2-án rendkívüli közgyűlést tart. A felszámoló *Vigh* Ferencz, nyug. gimnáziumi tanár.

A Terézvárosi takarékpénztár m. sz. (VI., Teréz-körút 4.) az 1907/8. május 31-én zárt üzleti évben 8644 K tiszta nyereséget ért el, az előző évi 21.227 K-val szemben. A kölcsönállomány 856.950 (1906: 1.146.467) K-t, az üzletrészek 315.950 (364.277) K-t és a visszleszámitolás 425.021 (850.523) K-t tett ki. A mérleg-tételek (zárójelben az előző éviekkel) a következők:

Vagyon: Pénztárszámla 6399 (12.170), csekk-számla 4639 (69.840), értékpapírok 59.279 (56.280), adósok 850.950 (1.146.467), előre fizetett kamat hitelezőknek 5065 (9751), felszerelés 6000 (7000), előlegek 1205 (0) K. — *Teher:* Üzletrészek és részjegyek 315.950 (364.277), folyószámlák 125.549 (0), tartalékalapok 44.514 (49.856), visszleszámitolás 425.021 (850.523), osztalék 4796 (2695), nyugdíj 5352 (5319), előre fizetett kamat kölcsönök után 3711 (3974), nyereség 8644 (21.277) K. Összesen 933.539 (1.305.875) K.

A Belvárosi bank rt. jun. 27-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a társaság *birói felszámolását* elhatározta. A felszámolás akkép fog foganatosítani, hogy a banküzlet teljesen lebonyolítatik, ellenben a társaság a tulajdonát képező *Bonyhádi vajkiviteli üzletét és kazeingyárat*, a mely jövedelmezőnek ígérkezik, tovább fogja folytatni és alkalmas időben önálló részvénytársasággá fogja átalakítani. A felszámolás az e czélból szindikátussá tömörült egyedüli hitelezők: a Pesti magyar kereskedelmi bank, Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár, Magyar országos központi takarékpénztár, és a Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság ellenőrzése mellett fog megejteni, mely czélból ezen intézetek 3 bizalmi férfia és a Belvárosi bank részvénytársaság 2 bizalmi férfia fognak mint felszámoló bizottsági tagok működni.

A Budai takarékpénztár m. sz. június 30-án tartotta meg dr. *Bánó* József elnökle alatt tizennegyedik rendes közgyűlést, a melyen az igazgatóság s felügyelő-bizottság jelentését, valamint a mérleget egyhangulag tudomásul vették. A 10.055 K tiszta nyereségből 1027.10 K tartalékalapra, 4538 K az üzletrészek és részjegyek kamatozására, 3910 K az igazgatóság és választmány díjazására, 400 K a tisztviselők külön javadalmazására fordítottak. A megejett választásokon *Strausz* Armin, *Gömöri* Béla, *Strauber* Samut a felügyelő-bizottság rendes, *Kunfi* Pált és *Bauer* Adolfot póttagjainak, *Biró* Edét, *Erős* Pált, *Fürst* Manót, *Jánszky* Jenő Lászlót, *Magyar* Sándort, *Márkus* Lipót, *Winkler* Józsefet, *Aigner* Józsefet és *Heszler* Jánost a választmányba bevalasztották.

A Magyar országos bank rt. felsz. a. 1907. évi vagyonkimutatása szerint a 320.000 K alaptőkére eddig 170.993 K-t fizettek vissza. Behajtásra vár még 170.994 K és veszteségként 376.000 K mutatkozik.

Ilosvai filléres takarékpénztár rt. czég alatt Beregmegyében, *Ilosván*, új pénzügyintézet alakul július 19-én. Az alapítók élén *Tóth* István dr. ügyvéd áll.

A Tanitói takarékpénztár rt. (Temesvár) július 5-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen az igazgatóság az intézet teljes reor-

ganizációját szándékozik keresztül vezetni. Az alapszabályokat lényegesen módosítják, az intézet cégét *Forgalmi bank rt.*-ra változtatják. Helyenformán az igazgatóság, a mely eddig kétharmad részben, alapszabályszerűleg, tanfériakból állott, természetszerűleg lemondott ebbeli tisztségéről, s a közgyűlés által új igazgatósági tagokul *Kocsi Ferenc, Orván Péter, Jäger József, Ragyóczy, József, Tóth, Béla Révay Károly, Herül Emil és Stachler Ádám*, a felügyelő bizottságba pedig *Schenk Jakab, Holcer Ede, Ludwig Jakab, Barcza Dezső, Weisz S. Sándor és Babcsányi Lajos* jelöltettek. Tekintettel arra, hogy az új igazgatóság és felügyelő bizottság a temesvári piacon tekintélyvel bíró jómódú polgárokból fog állani s a közgyűlés nagy többsége az átalakulást feltétlenül ki fogja mondani, az intézet fejlődése biztosítva van.

Délmagyarországi közgazdasági bank rt. (Szeged) cég alatt a szegedi *Délmagyarországi közgazdasági bank m. szöv.* részvénytársaság alakul át *300,000 K alaptőkével* (1500 drb 200 K névértékű részvény). Az alakuló közgyűlést július 12-én tartják Szegeden és ugyanekkor mondja ki a szövetkezet is a felszámolást.

A Rákoscabai takarékpénztár rt. felemelte alaptőkéjét *200,000 K-ról 300,000 K-ra*, 500 drb 200 K névértékű részvény kibocsátása útján.

A Petrozsényi takarékpénztár rt. jun. 24-én tartott közgyűlése elhatározta az *alaptőke felemelését 200,000 K-ról 400,000 K-ra*, 1000 drb 200 K névértékű részvény kibocsátása útján.

A Gazdasági takarékpénztár rt. Kunszentmárton, július 5-én rendkívüli közgyűlést tart az *alaptőke felemelése* tárgyában. Az igazgatóság azt javasolja, hogy a *jelenlegi 120,000 K alaptőkéhez* a 81,000 K-t tevo tartalékból 30,000 K-t csatoljanak és az 1000 drb 120 K névértékű részvényt 150 K névértékűekkel cseréljék ki. Ezután 500 drb 150 K névértékű részvényt, al pari bocsátanak ki és így az *alaptőkét 225,000 K-ra emeljék.*

A Nagyváradai népbank rt. mint már jelentettük, jul. 5-én rendkívüli közgyűlést tart az *alaptőke felemelése* tárgyában: és pedig *200,000 K-ról 300,000 K-ra*, 500 drb 200 K névértékű részvénynek 240 K árfolyamon való kibocsátása útján.

A Tiszaújfalvi takarékpénztár rt. jun. 16-án tartott közgyűlése elhatározta az *alaptőke felemelését 200,000 K-ról 300,000 K-ra*, 1000 drb 100 K névértékű új részvény kibocsátásával, melyek már teljesen jegyezve is vannak. E tranzakcióval az intézet 610,000 K saját tőke felett rendelkezik.

Az Ózdi takarékpénztár rt. elhatározta az *alaptőke felemelését 100,000 K-ról 200,000 K-ra*, 1000 drb 100 K névértékű részvénynek 103 K árfolyamon való kibocsátása útján.

A Kiskunmajsai takarékpénztár rt. július 21-én tartott közgyűlése elhatározta az *alaptőke felemelését 100,000 K-ról 200,000 K-ra*, 1000 drb 100 K névértékű részvény kibocsátása útján, 130 K árfolyamon.

Kamatláb-változások. A *Balatonvidéki takarékpénztár (Siófok)* a betéti kamatlatat július 1-től 4%-ra szállítja le. — Az *Egyesült kiegészítő és takarékpénztár rt. (Torda)* a betéti kamatlatat 4 1/2%-ra szállította le. — A *Készhelyi takarékpénztár rt.*, a *Készhelyvidéki takarékpénztár rt.* és a *Szeged-csongrádi takarékpénztár* a betéti kamatlatat 4%-ra mérsékeltek.

Ipar.

Magyar bükkfaipar rt. cég alatt *Budapest* új faipari részvénytársaság alakult *1.560.000 K alaptőkével* (7850 drb 200 K névértékű részvény), az *Általános bank rt.* égisze alatt. Az igazgatóság tagjai: *Greiner Jakab, Schöffler Bódog, Adler Lipót, Rothberg Vilmos, Gyenes Lajos, Radnay Arnold és Groszmann Arnold.* A felügyelő-bizottság tagjai: *Bille Mihály, Biró Márk, Pető Mór, Vámos Dezső és Müller Nándor.* A társasági iroda V., Akadémia-utca 11. szám alatt van.

Dolhai faipar rt. cég alatt *Budapest* új fakeskedelmi részvénytársaság alakult *1.5 millió K alaptőkével* (3750 drb 400 K névértékű részvény), a dolhai közbirtokosági erdők átvételére. Az igazgatóság tagjai: *Bossán-Flesch Aladár, Várady Gábor dr. és Gerlach István.* Felügyelő-bizottsági tagok: *Hess Arnold, Jacobi Andor dr. és Kovács*

István dr. A társaság központi irodája *Budapest*en, V., Koháry-utca 2. sz. alatt van.

Hera világítási és motor rt. cég alatt új vállalat alakult *Budapest*en (V., Nádor-utca 6.), *50,000 K alaptőkével* (1000 drb 50 koronás részvény). A vállalat minden fajta modern világítási berendezéseket és készülékeket fog gyártani és forgalomba hozni, fűtési, vízvezetési, hűtő- és vákuum-szívó-berendezéseket létesíteni, speciális gazdasági gépeket és mindenfajta ipari és gazdasági, stabil és lokomobil-motorokat fog eladni. A vállalat igazgatósága: *Vass Oszkár dr.* ügyvéd, *Gsell János dr.* okl. vegyész, *Iryni (Jerémias) Arnold* műszaki igazgató, *Endrei Dezső* kereskedelmi igazgató. Igazgató-tanácsosok: *Kuszkó István* tanár, Kolozsvár sz. kir. város közvilágítási ellenőre, gaadi *Kayser Sándor m. kir. főerdész, Kúrtos János* oklev. gépészmérnök, felső ipariskolai tanár, *Zórád István*, az OMGE titkára, *László A.* okl. gépészmérnök. Felügyelő-bizottság: *Gsell József* máv. felügyelő, *Palotay Géza* a Szövetkezeti központi bank rt. főtisztviselője, *Balázs Márk* kereskedő, *Frank Géza* takarékpénztári főtisztviselő és *Szász József* kereskedő. A vállalat megszerezte a dr. Gsell-Irinyi-Berger-féle acetilén szabadalmak kizárólagos gyártási jogát.

A Goldberger Sám. F. és fiai rt. rendkívüli közgyűlése az *alaptőkét 5 millió K-ról 6 millióra emelte fel*, új beruházásokra.

A Magyar faipar-, keret- és leczyár rt. teljes reorganizálás alá került, akként, hogy az üzemet kibővített és az ehhez szükséges tőkét nagyobb kölcsön formájában az *Általános bank rt.* nyújtja. Ehhez mérten a társaság cégét is *Magyar fa- és keféipar rt.*-ra változtatta és a társaság vezetését is újjászervezte. Az igazgatóság új tagjai: *Fülöp Karoly dr., Radnay Arnold, Kell Jenő, Wiener Károly és Spitzer Gyula.* A felügyelő-bizottság tagjai: *Biró Márk, Katona Béla, Miklós Samu, Nemes Hugo és Pető Mór* lesznek. Vezérigazgató továbbra is *Hesz Ignác* marad.

A Pannónia kender- és lenipar rt., mely a *Magyar általános hitelbank* alapítása, július 16-án tartandó közgyűlésén határoz a jelenlegi *1.750,000 K alaptőke felemelése* tárgyában.

Az Egyesült acetilén-világítási rt., mely már hosszabb idő óta fizetési nehézségekkel küzd, kimondta a *felszámolást.*

A Hazai gázizzófény rt. az 1907—8. évben 42,383 K (1906: 122,252 K) bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása után *1700 K tiszta nyereség* maradt, az előző évi 116,212 K veszteséggel szemben. E veszteséget úgy tüntették el, hogy a 119,200 K alaptőkét 11,920 K-ra bélyegezték le és 921,500 K erejéig elsőbbségi részvényeket bocsátottak ki. A társaság az üzleti évben 75,686 K-ért saját gyárépületet is szerzett. A mérleg tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Pénztárkészlet 717 (3084), pénztintézeteknél elhelyezett 2471 (0), ingatlan (VII., Kazinczy-u. 53. gyárépület) 45,686 (0), adóssok 85,534 (62,579), áru-leltár 25,099 (16,384), berendezés 25,591 (26,019) K. — *Teher:* Törzsrészvénytőke 11,920 (119,200), elsőbbségi részvénytőke 121,500 (0), szenvedő váltók 18,400 (0), hitelezők 31,580 (95,662), nyereség 1700 (0) K. Összesen 185,101 (224,279) K.

A Finomított Vacuum-olajok kereskedelmi rt. az 1907. évben csak 29,528 (1906: 45,929) K bruttó bevételt ért el és így a költségek levonása után mérlege *15,529 K veszteséggel* zárult, az előző évi 1964 K nyereséggel szemben. E veszteséget, mely a 100,000 K alaptőke 15.52%-a, új számlára viszik át. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Részvényesek számlája 50,000 (50,000), pénztár 11,920 (4016), berendezés 1500 (1500), áru 6874 (29,797), folyószámlák 48,255 (0), egyenleg 15,529 (0). — *Teher:* Részvénytőke 100,000 (100,000), hitelezők 34,079 (37,036) K. Összesen 134,079 (139,000) K.

A Mozgófénykép rt. alaptőkéjét felemelte 30,000 K-ról 45,000 K-ra, 30 drb 500 K névértékű részvény kibocsátása útján.

A Délmagyarországi köszémbánya rt. az 1907/8. üzleti évben melyet márczius 31-én zárt, 30,513 K veszteséggel dolgozott, amit az előző évekről áthozott 946,824 K-hoz csatolva, a társaság *összes vesztesége 977,337 K-ra* szaporodott, ami a 4 millió K alaptőke 24 1/4%-a. A veszteséget ismét új számlára visznek át. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Pénztár 5797 (807), bányaeértékek 3.348,123 (3.330,192), ingatlanok és épületek 201,260 (200,924), vasut-, gép- és kazánberendezések 329,095 (329,096), leltár- és üzemkészletek 57,604 (54,617), szénkészlet 47,186 (6781), adósok és letétek 31,676 (18,800), veszteség 977,337 (946,824) K. — *Teher*: Alapítke 4.000,000 (4.000,000), értékcsökkenési tartalék 145,000 (145,000), hitelezők 853,080 (743,121) K. Összesen 4.998,080 (4.888,121) K.

Új fakereskedelmi rt. Grünmann Arnold barkai erdőüzemét 1-6 millió K alapítkével részvénytársasági alagra fektették. A társaság elnökévé *Sztáray* János grófot, alelnökévé *Greiner* Jakabot választották.

A Magyar aranybánya rt. az 1907/8 (első) üzleti évben, melyet május 25-én zárt, 48,905 K bruttó bevételt ért el, melyet a költségek nemcsak felemésztek, de az új üzleti évre még 6476 K veszteség kerül, a 100,000 K alapítke 6.47%-a. A bányát és zúdat 73,992, az aknaemelőt 3724, az árukészletet 8671 K-ra értékeli a mérleg.

APHönix irodalmi rt., mely 1906-ban 20,000 K alapítkével létesült és még 1906. folyamán 100,000 K-ra emelte alapítkéjét, július 12-én rendkívüli közgyűlést tart a társaság belső és külső ügyeinek rendezése tárgyában.

A Teudloff K. és Dittrich T. gépgyár rt. június 25-én tartott közgyűlésén a társulat alapítkéjének leszállítását 1.200,000 K-ról 60,000 K-ra, vagyis minden egyenként 200 K-ról szóló részvény névértékének 10 K-ra való leszállítását és egyidejűleg az alapítkének 600,000 K-ra való felemelését 3000 db 200 K névértékű részvény kibocsátása útján határozta el, úgy hogy az új részvénytöke összesen 3300 db 200 K névértékű, bemutatásra szóló, 1908-ik üzletévvél kezdődő szelvényekkel ellátott részvényekre fog oszlanı és 660,000 K-t fog kitenni. A régi részvényesek két régi részvény után egy újat vehetnek át.

A Magyar keramiai gyár rt. június 27-én tartotta közgyűlését. Az igazgatóság jelentés szerint a keramit üzlet, a gyár allandó teljes üzeme mellett, a nagyobb munkabérek ellenére, valamint a szén- és egyéb anyagok drágulásával is a múlt évihez hasonló eredményt tüntet fel. A tegla-üzem eredménye némileg javult, mind a mellett, hogy az üzletév elején föllendülő építő tevékenység teljesen megbénult. A zaroszamadások 304,618 K bruttó nyereséget mutatnak fel, a mely összegből 100,000 K-t az értékcsökkenő alagra fordítottak. Az ekként fönmaradó 204,618 K tiszta nyereségből, az alapszabályoknak megfelelő javadalmazások után, 150,000 K-t a szelvények 10 K-val leendő beváltására fordítanak, a fennmaradó 19,613 K-t pedig új számlára viszik át.

A Köolajfinomítógár rt. június 22-én tartotta közgyűlését. Az 1907—1908. évi üzletszakra vonatkozólag előterjesztett mérleg a megelőző évi nyereségáthozattal együtt 1.197,981 K tiszta nyereséget tüntet fel. A közgyűlés elhatározta, hogy az értékcsökkenési tartalékok megfelelő javadalmazása után részvényenként 10 K = 5%-osztalékképpen fizetessék és 73,168 K új számlára átvitessék.

Az Urikány-zsilvölgyi coaksgyár rt. felsz. a. felszámoló a társaságnak az 1906. évi mérlegben kimutatott összes ingó vagyonát az Urikány-zsilvölgyi magyar köszénbánya rt.-nak számla ellenében 400,000 K-ért, a bizományi szerződéseket és az azok alapján létrejött kocszszállítási szerződéseket pedig 229,479 K-ért eladtak, a kintlevőségeket 23,007 K-val behajtották, az anyagkészletet pedig 32,502 K-ban értékesítették. Az így rendelkezésre álló összegekből kifizették a társaságnak a társasági könyvekből kinyomozható volt összes hitelezőinek 284,990 K-t kitevő követeléseit, úgy hogy az Urikány-zsilvölgyi magyar köszénbánya rt.-nál a felszámolás alatti részvénytársaságnak egy, a részvénytökéket teljesen fedező 400,000 koronás követelése van. Ebből a részvényeseknek a részvényekre tett befizetéseit egész összegben visszatérítik.

Aczélfűrész-gyár rt. Alsókubinban. Alsókubinban részvénytársasági alapon aczélfűrészlap-gyár van alakulóban, 250,000 K alapítkével, de ez a tőke még nincs teljesen jegyezve. A kormány 62,500 K szubvenzióval támogatná a gyárat.

A Markó József-féle rozsnói bőrgyár hitelezői Budapesten értekezletet tartottak, melyen bemutatták a cég státuszát. E szerint az aktívák a következők: A gyárberendezés és a gyárhoz tartozó fekvőségek értéke 487,000, az árukészlet, nyersbőr, munkában levő bőr és feldolgozott árúké 370,000, a künnlevőségeké 300,000 és készpénz 13,000 K. Ezzel szemben a pénz és árutartozás 1.600,000 K. Fedezetlen tehát 430,000 K. A Markó-cég tulajdonosai a korábban a hiány fedezésére felajánlott 325,000 K-t tekintettel az ujabban beállt apadásra, 75,000 K-val megtoldották és ígéretet tettek arra, hogy 400,000 K-t június 15-éig letétbe helyeznek. Az érdekelt pénzintézetek, melyeknek összkövetelésük ca. 1.200,000 K, hajlandók a gyárat 600,000 K tőkével részvénytársasággá alakítani és kötelezik magukat követelésükből 700,000 K-t méltányos kamat megtérítése ellenében még további 5 éven

át a részvénytársaságnál hagyni, ha a Markó-cég tulajdonosai a felajánlott 400,000 K-t tényleg lefizetik, továbbá ha az áru- és magánhitelezők az alábbi vagylagos propozíciók egyikébe belemennek: 1. A hitelezők belenyugszanak, hogy követelésük 50%-át készpénzben és 50%-át elsőbbségi részvényben kapják, vagy 2. a hitelezők elfogadják követelésük teljes kiegyenlítésékepen 70%-os kvótát, vagy 3. a hitelezők beleegyeznek, hogy teljes követelésüket az alakítandó részvénytársaságtól 1908. október 10-től kezdődőleg 3 havi váltókban 6 részletben 5%-os kamat megtérítése mellett kapják. A hitelezők az érdekelt bankok képviselőjének előterjesztését tudomásul vették, azonban határozatot az iránt, hogy a propozíciók melyikét fogadják el, nem hoztak. A hitelezők nagyobb része egymás között abban állapodott meg, hogy a bankok propozíciói közül egyiket sem fogadják el, hanem az első és második pontokat olyképen kívánják módosítani, hogy követelésük 70%-át kapják készpénzben és 30%-át elsőbbségi részvényekben.

Csáktornyai gőzmalom és villamtelep rt. cég alatt a *Csáktornyai gőzmalom-szövetkezet* részvénytársasága alakult at 300,000 K alapítkével. A társaság megvásárolta a csáktornyai gőzmalmot és villamos telepet, melyeknek a szövetkezet csak bérleje volt. A részvénytársaság igazgatóságába beválasztottak: *Bachrach* Győző, *Benedikt* Béla, *Czvatkovics* Antal, *Csakathurner* Hermann, *Grauer* Miksa, *Hirschmann* Leo, *Kovács* Lipót dr., *Pátkai* Jakab és *Varga* Sándor. Ügyvezetőkké az igazgatóság a maga kebeléből *Bachrach* Győzöt és *Pátkai* Jakabot nevezte ki.

Erőtakarmány-gyár Győrött. A Gyormegyei gazdasági egyesületnek *Juhász* Lajos budapesti takarékpénztári igazgató ajánlatot tett egy erőtakarmány-gyárnak *Győrött* leendő felállítására. Az ajánlat mellett kész tervezet is van, a mely képét adja a gyár felállításának, üzembe helyezésének és hasznosításának. A gyár, mely a feldolgozásra *Schrader*-féle gépekkel lenne üzembe véve, részvénytársasági alapon állítatnék fel.

A Kismányai fedélcseregyár rt. melynek alapítke-emeléséről már jelentést tettünk, most 1200 db 100 K névértékű részvenyt bocsát ki 105 K artoiyamon. A társaság alapítkéjét 3600 db 100 K névértékű részvény fokozatos kibocsátásával 120,000 K-ról 480,000 K-ra fogják emelni.

A Kovasznai fürdő rt. július 12-én rendkívüli közgyűlést tart *Kovásznan*, a *Mikes*-fürdő és vendéglő eladása, esetleg újraépítése tárgyában.

Biztosítás.

Az Első magyar általános biztosító társaság életbiztosítási kötvényfeltételeit alapos revízió alá vette. Elhatározásában az a cél vezérelte, hogy a biztosító közönségnek ujjabb igen jelentékeny és nagyfontosságú kedvezményeket nyújtva, a biztosítási kedvet a közönségnél mindinkább felkelte és ily módon az életbiztosítási intézménynek oly foku fejlődést adjon, a minőt ez e nyugateurópai államokban elért, ahol az életbiztosítási intézményt a társadalom minden rétegében majdnem minden családapa, családja iránt tartozó gondoskodásból igénybe veszi. A revízióval elkészülve, új kötvényfeltételeit folyó év július elsején életbe lépteti. Az új kötvényfeltételek főbb előnyei a közönségre nézve a következők:

1. Az életbiztosítási szerződés, ha három évig fennállt, meg nem szüntethető, azaz a biztosítás, ha arra mar három évi díj befizetett és a díjfizetés később bármikor megszűnik, a fél külön kérelmezése nélkül, tehát automatikusan tőkésítettik.
2. A parbjára az életbiztosítás hatályát már a biztosítás három havi fennállása után kiterjeszti.
3. Az öngyilkosságra a biztosítás már két évi fennállás után érvényes.
4. Három évi fennállás után a biztosítás teljesen megtámadhatlan.
5. Az utazás Európán kívül is megengedtetik minden pótdíj nélkül, ha a biztosítás már hat hónapon át fennállott.
6. A díjfizetés megszűnése folytán érvénytelenné vált biztosítások hat hónapon belül ismét érvénybe helyezhetők a hátralékos díj és érvényesítési illeték megfizetése mellett, a nélkül, hogy orvosi bizonyítvány kívántatnék.
7. Káresetben a biztosított tőke azonnal kifizetetik az eddig gyakorlatban volt kamatlevonás alkalmazása nélkül.
8. A biztosítási szerződésből eredő jogok el-évülésére egy év helyett öt év lett megállapítva. Mindezen kedvezmények a régi biztosított felekre is kiterjednek azon időtől kezdve, a mikor azok az új feltétel szerint hatályba lépnek.

Az Anker élet- és járadék biztosító társaság magyarországi vezérügynökségét önálló igazgatósággá alakította át.

Közlekedés.

A Villamos vállalatok rt., mely a vácz-budapest-gödöllői villamos vasut engedményese, e vasuti vonal építésére már legközelebb külön részvénytársaságot alapít 10^{1/2} millió K alaptőkével. Maga az építő vállalat is még június folyamán felemeli alaptőkéjét két millió koronára az épületben levő tátrai villamosvasut létesítésére pedig 2.100.000 K tőkével külön részvénytársaságot alapított. A vácz-budapest-gödöllői villamos vasut központi áramfejlesztő telepét az eddigi tervek szerint Rákos közelében fogják felépíteni, mely telep az összes budapesti pályaudvarok, a posta- és távradak áramszükségletét, a vonalak világitásához szükséges akkumulátorok töltését, továbbá a vácz-budapest-gödöllői villamos vasut áramszükségletét 90 éven át fogja szolgáltatni. Ezt a villamos vasutat az államvasutak fogja kezelésbe venni s így ez lesz a legelső villamos vasut. melyet a Máv. kezel.

A Magyar folyam és tengerhajózási rt. június 30-án tartotta közgyűlését. A közgyűlés elfogadta az igazgatóság indítványát, hogy az osztalék 8 K-ban állapítsák meg és megadta a felmentvényt. A társaság hajóparkja az Eggenhoffer József hajózási vállalattól megvásárolt uszoművekkel gyarapítva, az elmúlt évben 48 drb összesen 1850 indikált löerővel bíró gőzösből, 273 drb 140,514 tonna hordókapacitású uszályhajóból, 69 drb kikötő-állóhajóból és 1 drb mentőderéglyéből állott. A társaság uszoműveinek értéke felszerelés nélkül: 17.789,951 K míg a felszerelés 2.082,374 K értékkel bír. A gőzösök 5166 menetet tettek 112, 912 menetóra alatt és a megtett utak hossza 944,804 kilométer, a személykilométerek száma 32.654,909, a tonnakilométereké 397.601,206. A társaság gőzösei összesen 747 idegenhajót vontattak. A személyszállítás 762,232 K az áruszállítás 5.665,700 K eredményezett. A társaság tartalékai a 10.000,000 K részvénytőkével szemben 8.254,050 K tesznek ki. Az igazgatóság a közgyűlést követő ülésen elnökké ismét Kornfeld Zsigmondot, alelnökké Pekár Imrét választotta meg.

Nagykálló-érmihályfalvai vasut. A Szabolcsvármegyei h. é. vasut rt. hálózatának kibővítését tervezi a nagykálló-érmihályfalvai vasut kiépítésével. A vonal a nyiregyháza-mátészalkai vasut Nagykálló állomásából indul ki, mintegy 2 km. hosszban párhuzamosan halad az említett vonallal, majd attól elkanyarodva déli irányban vezet. Közben Biri, Balkány, Nyiradony, Mártonfalva, Nyiracsád és Nyirábrány községeket érinti és a debreczen-körösmezei fővonal Nyirábrány állomásához csatlakozik. Innét kezdve a fővonal nyirábrány-érmihályfalvai 8 km. hosszú szakaszát pézseként használná. A vonal építési hossza 48 km. Két vonalváltozatot is terveznek.

Zohor-magyarfalvi vasut. A kereskedelemügyi miniszter dr. Révész Emil ügyvéd, malaczkai lakosnak, mint a magyarfalvi cukorgyár, Magyarfalva, Magasfalu és Láb községek megbízottjának az államvasutak Zohor állomásából kiágazólag Magasfalu, Láb és Magyarfalva községek határain át a magyarfalvi cukorgyárig vezetendő vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

A baja-kiskőrösi vasut építésére Keczel község 60,000 K hozzájárulást szavazott meg.

A vágújhely-miavai vasut építésére Nyitra vármegye 200,000 K hozzájárulást szavazott meg.

A rákosszentmihály-rákospalotai villamos vasut közigazgatási bejárása július 20-án lesz. Kezdődik a rákospalotai községhezatal.

A kiskunfélegyháza-kiskőrösi vasut kiépítését a közel jövőben meg fogják kezdeni. A vasut állomásai a következők lesznek: Félegyházi szőlők, Galambos, Monostor, Móriscgát, Bugaci-erdő, Nagy-bócsa, Prónayfalva, Soltvadkert, Kiskőröstől a vasuti vonal bekapcsolódik a baja-bátaszéki dunai híddal a fiumei vonatba.

Vegyes hírek.

A Kramer J. budapesti bankház főtisztviselőjét, Lénárt Jakabot cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel.

Az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár rt. pécskai fiókjának főnöke, Komlóssy Sándor, meghalt.

Az Erdődi takarékpénztár rt. ügyészévé Roth Imre dr erdődi ügyvédet választották.

Közgyűlési határidők.

(A társaság czége mellett levő időpont a közgyűlés időpontja, a zárjel között levő nap a részvények letételének határnappja.)

- Julius 3. Magyar országos központi takarékpénztár, IV., Deák Ferenczy-u. 7, d. u. 4 óra (jun. 30., rendkívüli). — Hazai gázizzó-fény rt., VII., Kazinczy-u. 53., déli 12 óra (jun. 30.).
4. Terézvárosi takarékpénztár m. sz., VI., Teréz-körút 4., d. e. 11^{1/2} óra.

5. Felsőcsertési zuzda-vállalat rt., VI. Andrassy-ut 31., d. e. 10 óra (jul. 2., rendkívüli). — Finomított vacuum olajok kereskedelmi rt., VI., Szobi-u. 2., d. e. 11 óra.
6. Magyar általános közszénbánya rt., V. Erzsébet-tér 19., d. u. 3 óra (jun. 28., rendkívüli). — Budapesti lószőr-fonóda rt., IV., Kigyó-tér 1., a Belvárosi takarékpénztár rt. helyiségében, d. e. 11 óra (jul. 2. rendkívüli).
7. Rt. Raky-féle módszer utáni furásokra, VII. Erzsébet-körút 56., d. u. 4 óra (jun. 23.). — Kereskedők és iparosok hitel-szövetkezete, IV. Kecskeméti-u. 8., d. u. 5 óra, rendk.).
10. Felten és Guillaume kábel-, sodrony- és sodronykötélgár rt., IV., Kaplony-u. 5., d. e. 11 óra (jul. 2., rendkívüli).
11. Világirodalom könyvkiadó rt., VII., Kertész-utca 37., d. u. 1/23 óra.
13. Délmagyarországi közszénbánya rt., VI., Veres Pálné-utca 30., d. e. 11 óra (jul. 5.).
14. Resicai faleparoló rt., IV., Egyetem-utca 1, d. e. 11 óra.
15. Marosvidéki bükkfaipar rt., V., Dorottya-utca 14., d. e. 11 óra (rendkívüli).
16. Pannónia kender- és lenipar rt. V., Nádor-u. 12., a M. általános hitelbank helyiségében, déli 12 óra (jul. 8.). — Mezőgazdasági ipar rt., V., Nádor u. 12., a M. általános hitelbank helyiségében, d. e. 10 óra (jul. 1.). — Standard műszaki kereskedelmi rt., VI., Teréz-körút 21., d. e. 11 óra (rendkívüli).

Szerkesztői üzenetek.

K. T. A kérdés három különböző szempontból bíralandó el, ezek: a váltójogi, bélyegilleték-kötelezettségi és a kamatszámítási szempontok. Az elsőre nézve a vt. 32. §-ának 2-ik pontja irányadó és az ebben foglalt meghatározás alapján a váltó hathatvi lejáratanak tekintendő. A bélyegilleték lerovása szempontjából a kérdéses váltó az ill. díjj. 98. tétel 1. sz. jegyzete értelmében szinten hat hónapos váltónak minősül. Végül az esedékes kamat kiszámítása szempontjából, ha a kamatok napokra számíthatnak, az április 30-tól bezarolag október 31-ig eltelt napokra lehet a kamatot kivetni, de ha havi kamatok számíthatnak, csak kerek 6 hónapra eső kamat jár.

G. M., Szilágycseh. Hozzáam intézett kérdésére lapunk mai számában a végrehajtási törvény életbe léptetését tárgyzó cikk adja meg a választ.

G. K., Búdszentmihály. 1. A jegyzett új részvények 30%-ának megtörtént befizetéséről az alakuló közgyűlésnek igenis meg kell győződni, mert máskülönben nem tehet eleget a 159. §. 3-ik pontjában előírt kötelezettségnek. 2. A K. t. 183. §-a értelmében az alapítók csak az igazgatósági tagok 3 évre kinevezéséhez való jogot köthetik ki, de nem egyszersmind a könyvelő kinevezését is. Ez a kinevezés semmis és a társaságra semmiféle kötelezettséget nem hárít. A kinevezési jog az igazgatóságot illeti meg, de természetesen csak a cég bejegyzése után. Az igazgatósággal kell tehát a véglegesítésre nézve szerződni. 3. Az alakuló közgyűlés tárgysorozata a K. t. 154. §-a állapítja meg: más ügyek — lényegbe nem vágó indítványoktól eltekintve — nem tárgyalhatók. 4. Hogy az alakuló közgyűlés határozatai a megtámadási keresettel szemben védve legyenek, célszerű a meghívókat a részvényeseknek akként elküldeni, hogy azoknak az illetők által való átvetelle bizonyítható legyen. (Bpest kir. t. 868/1898. sz.).

Zsákavidéki tpenztár. Takarékpénztárak által a takarékbetét-kül vezetendő számlakönyvek az ill. díjj. 88. tét. 6. pontja és a p. k. b. 554/1890 sz. elvi jelentőségű határozata értelmében ivenként 10 filléres bélyegilleték alá tartoznak. Ha a takarékpénztár évi tiszta jövedelme a befizetett részvénytőke 8%-át nem haladja meg, könyveinek bélyegmentességét kérelmezheti, kivéve a váltókölcsönökre vonatkozó könyveket.

I. B., Budapest. A mellékelt levélben foglalt kedvezményeket az ill. díjj. 89. tét. XII. f) pontja tényleg tartalmazza. E kedvezményekért az illetékes pénzügyigazgatósághoz kell folyamodni. Kérvény mintát azonban mi — pláne egy harmadik részére, aki nem direkt fordult hozzánk — természetesen nem adunk.

Halasi keresk. bank. A levelükben említett új határozatot kerestettük, de létezéséről nem nyertünk értesítést. A közg. bíróság 21. sz. döntvénye szerint azonban ugy az igazgatósági, valamint a felügyelő-bizottsági tagok fix összegben megállapított fizetésük után, ha az nekik minden esetben biztosítva, van IV. osztályu kereseti adót tartoznak fizetni.

Selagiana, Zsibó. A kérdezett czéghivatali bejegyzések eddig nem jelentek meg a hivatalos czéglapban.

Garamvölgyi takarékpénztár. A kérdezett magnezit-társaság jelenleg bányáinak berendezését végzi. A furások eredménye kedvező volt úgy, hogy a 400 K névértékű elsőbbségek teljes értéket képviselnek.

Kiadótulajdonos: **Apolló irodalmi és nyomdai részvénytársaság**
Helyi és helyközi (interurbán) telefon: 7—99. sz.

Pályásati hirdetmények.

A Selmeczi takarékpénztár Selmeczbányán előléptetések folytán megüresedett

számvizsgálói állásra

1400 korona kezdőfizetéssel, 20% lakpénzzel és alapszabályszerű jutalekkal (minte 400 korona) pályázatot hirdet. Az állás nyugdíjképes, 30 évi szolgálat után teljes nyugdíj jár.

Előnyben részesülnek, akik felső kereskedelmi iskolát végeztek, pénzügyi gyakorlatot bírnak és katonai kötelezettségüknek eleget tettek. Magyar nyelven kívül német és tót nyelvismeret szükséges. Megválasztott köteles 2800 korona tisztóvadékot letenni. Kikötetik egy próbaév, amely azonban véglegesítés esetén nyugdíj tekintetében a szolgálati időbe beszámíttatik.

Sajátkezüleg irt pályázati kérvények eredeti bizonyítványokkal, vagy azok hitelesített másolataival együtt **f. évi július 20-ig** nyújtandók be az igazgatóságához.

Az állás megválasztás után mielőbb, legkésőbb azonban **f. évi szeptember 1-ig** elfoglalandó.

Selmeczbánya, 1908. június hó 23-án.

Az igazgatóság.

3476

A Margittai népbank r. t. igazgatósága Margittán, Bihar megye, pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett

könyvelői állásra,

amely **2400 korona évi fizetéssel van járva.**

Pályázótól megkívánatik felső kereskedelmi iskolai végzettség, több évi pénzügyi gyakorlat, a könyvvezetésben és bankügyekben való teljes jártasság, ugyancsak a német nyelv bírása is.

A sajátkezüleg irt és kellő bizonyítvány-másolatokkal felszerelt pályázatok **július hó 10-ig** nyújtandók be az igazgatóságához.

Az állás értesítés vétele után **azonnal, de legkésőbb f. évi július 20-án** elfoglalandó. A megválasztottól 1000 korona kauczió kívánatik, mely esetleg értékpapírokban is elfogadtatik.

Bihar-Margittán, 1908. június hó 26-án.

Az igazgatóság.

3477

Az Apatini járási általános takarékpénztár r. t. Apatinban pályázatot hirdet egy

gyakornoki állásra

azonnali belépéssel.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolát végzett egyének.

Évi fizetés 720 korona és a tiszta haszonból jutalék.

Három havi próbaidő.

Apatin, 1908. június 25.

Az igazgatóság.

3478

Gyárigazgatót

keres egy vidéki iparvállalat, mely gőzmalommal, olajsajtóval, paprikamalommal, tarhonyagyárral stb. bír. Az alkalmazandó igazgatónak a gyárüzemnek vezetését, a kereskedelmi üzletvezetést és mérlegképes könyvvezetést el kell látnia. A beküldendő ajánlatokhoz bizonylatmásolatok melléklendők s az eddigi alkalmaztatás leirandó. Az állás azonnal elfoglalható. Cím a kiadóhivatalban.

3449

MAGYAR

SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság

Budapest, V., Lipót-körut 5. Gyár: Pozsonyban.

Telefon-szám: 211. és 212. — Távirat-cím: Siemensschuckert.

Készít: Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolitikus berendezéseket. Villamos vasutakat. Bánya-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat, motorokat, vezetékhálózatot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsoló-készülékeket, biztosítékokat, wattóra-számlálókat (Schuckert-rendszer), mérő-készülékeket. Vezeték-berendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító-teszteket. Ivlámpa-szeneket.

KULÖNLEGESSÉGEK:

Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fúrógépek, villamos bányafúró-gépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

1872

Fővárosi Nyomda

vonalzó és könyvkötő részvénytársaság

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 39. sz.

Készít mindennemű nyomtatványt díszes és modern kivitelben, úgymint: hírlapokat, folyóiratokat, kereskedelmi nyomtatványokat, részvényeket, be-téti és befizetési könyveket, árjegyzékeket, évi jelentéseket, zárszámadásokat, törlesztő ivateket, számlákat, — levélpapírokat, stb. —

Üzleti könyveket

a kereskedelem és bank-szakma minden ágazata számára, tartós és csel-szerű kivitelben jutányos áron gyártunk.

Vonalzó intézetünkben mind-nemű vonalzási munkát a leg-rövidebb idő alatt készítünk.

HIRSCH ÉS FRANK

Gyártási ágak

Szerszámgépek, közlőművek, vegyipari gépek, téglagyári gépek, emelő és szállító eszközök, gép, építési, csatornázási és kereskedelmi öntvény. Öntöttvas tömegárúk. Apró vasárúk.

Budapest-Salgó-Tarjáni Gépgyár és Vasöntő r.-t.

Gyárak: Budapesten és Salgótarjánban

Alapított 1882. évben

BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 34.

Beocsini Cementgyári Unió RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Az 1896. ezredéves orsz. kiállításon egyedüli díszoklevél cementgyártásért és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak : Beocsinban (Szerém m.) Pétevárad mellett.	Évi gyártási képesség : 1 900,000 mm. portland cément, 1,000,000 mm. román cément	Irodák : BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 10.
--	---	--

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti Duna-tartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, bármely vasuti vagy hajóállomásra szállítva :

gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és mesterséges portland-cémentet, valamint homlokzat-díszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémentet, szép és egyenletes színben. 1615-7708

Jótállás : A normálláknál 60%-kal nagyobb húzóerő és nyomási szilárdságot. — Portlandcémentünk a szabványok által előírt 28 napos szilárdságot már 3 nap múlva éri el.

HOLLANDI életbiztosító részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente) AMSTERDAM

Magyarországi igazgatóság: Budapest, VIII., Rákóczi-ut 1.

Az 1905. év végén a biztosítások összege a 300.000.000 K-t meghaladta :
a díjtartalékok összege: 86.846.253 34 K.

A díjtartalék az összes bevételeknek 50-17 %-át teszi.
Liberális feltételek, legolcsóbb díjak.

Prospektusokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál az igazgatóság és a társaság hivatalnokai, valamint képviselői az ország egész területén

MINTALAPOK INGYEN.
Viszontelárusítóknak
3379 engedmény.

Felügyelő Bizottsági

Tagok Jogai

Irta:

Kormos Alfréd.

Ára vászonkötésben
bérmentve két kor.

Bármilyen

KÖNYVET

kíván, írjon a

**Magyar
Kereskedők
Lapja**

kiadóhivatalába
Budapest,
V., Sas-utca 13.

Ezen czégről ismerhetők fel azon üzletek, amelyekben SINGER-varrógépek árusítottak.

Gépeink nem szorulnak ajánlatra, csak arra ügyeljünk, hogy megfelelő helyen vásároltassanak.

Singer Co. Varrógép Részvénytársaság

IV., Semmelweis-s. 14. BUDAPEST II., Fő-utca 49.
IV., Maza-m-körút 27. BUDAPEST VII., Rákóczi-ut 32.
VIII., József-körút 77-79.

Azonkívül az ország valamennyi nagyobb városában. Figyelmeztetés! Az összes más üzletek által Singer név alatt forgalmazott varrógépek egyik régebbi szerkezetünk után készültek, amely újabb családi gépeink mögött szerkezetben, szolgáltatási képességben és tartósságban is messze elmaradtak.

Ia ujságpapír

100 kg.-ként 12 koronáért kapható a «Magyar Kereskedők Lapja» kiadóhivatalánál, Budapest, V., Sas-utca 13.

Arnheim S. J.

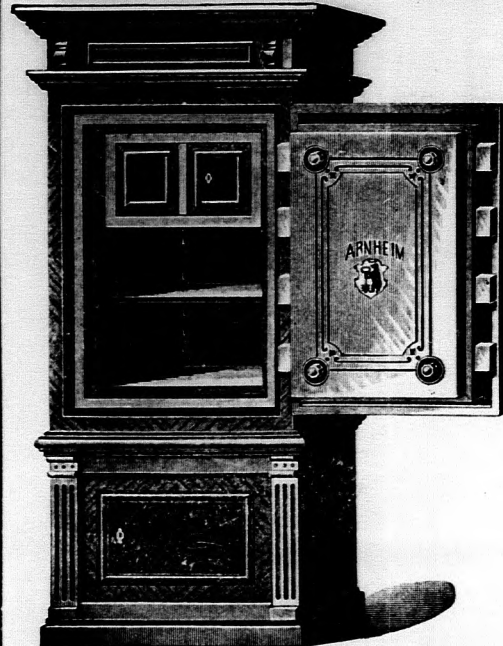
csász. és kir. udvari szállító

Ő felsége a német császár és porosz király udvari műlakatosa

3442

A kontinens legrégibb

pénzszekrény és tresorgyára

Gyár és iroda:
BUDAPEST

V., Árbóc-utca 3

Telefon 44-43.

Mintaraktár:

BUDAPEST

V., Erzsébet-tér 17.

Telefon 39-46.

GYÁRT: Pánczélszekrényeket, páncélszobákat, safe-depositket, takarékpénztári safe-rekeszeket, pénz-és okmányszekrényeket és minden e szakmába vágó czikket.

„SALUBRITAS”

hygienikus-köpőedény kölcsönző, fertőtlenítő, tisztító és antiseptikus folyadékkal töltő vállalat 3454

Budapest, VII. ker.,

Gizella-ut 43. sz.

Telefon 52-70.

Vállalatunk ajánkozik csinos hygienikus köpőcsészék felállítására, melyeket mi abszolúte szagtalan fertőtlenítő folyadékkal töltünk meg, rendes időközökben más frissen töltött fertőtlenített és tiszta köpőedényekkel cserélünk fel. Óriási fontosságú azon körülmény, hogy a köpőedények kiürítése és tisztítása nem a háznál történik és nem a háziszolga-személyzet által végeztetik, a mi által megszűnik azor. veszély, hogy a háziszolga-személyzet, mely eddig a tisztogatást eszközölte, más használati tárgyakkal elkerülhetetlen érintése által ezeket megfertőztesse. Elenyészően csekély költség

Osztrák-magyar bank.

Az Osztrák-magyar bank minden részvénye után az 1908-iki első félévre (58. osztalék-szelvény) az alapszabályok értelmében járó

Huszonnyolcz korona

összegű osztalék f. é. július 1-től fogva az Osztrák-magyar bank bécsi és budapesti főintézeténél, valamint összes fiókintézeténél kifizetetik.

Budapest, 1908. év június hó 26-án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Bilinski
kormányzó.

Schlumberger
főtanácsos.

Pranger
vezértitkár.

(Utányomás nem díjaztatik).

3474

MAGYAR RÉZHENGERMŰVEK RÉSZV.-TÁRS.

ezelőtt

Chaudoir Gusztáv és Társa.

Budapest, V., Vízafogó 1460. sz.

Sürgőnyczim: Chaudoir, Budapest. Telefon. 3064

Készítenek:

tűzszekrényhez vörösréz-lemezeket, közönséges vörösréz-lemezeket különféle nagyságban és minőségben. Sárgaréz-, tombak- s bronzlemezeket, tárcsákat, stb. Vörösréz-, sárgaréz- és tombak-rudakat gömbölyű, négyszögletes, lapos és facon-alakban. Vörösréz-, sárgaréz- és tombak-csőveket (forrasztás nélküli vont csövek). Elektrolit és vörösréz-huzal, bronzhuzal, sárgaréz- és tombak-huzalokat.

Kitűnő kereset

kinálkozik előkelő, könnyű mellékfoglalkozás révén, erélyes, intelligens urak számára. Szíves ajánlatok „Kitűnő kereset 1646” jellege alatt a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalához, Budapest, V., Sas-utca 13. sz. kéretnek. 3129